

Marika Laiho

”KIVA OLLA OSA TÄTÄ JENGIÄ”
Sodankylän elokuvajuhlien talkoolaiset ja talkoo-
toiminnan kehittäminen

Opinnäytetyö
Kulttuurituotannon koulutusohjelma

Marraskuu 2014

MAMK

University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

		Opinnäytetyön päivämäärä 23.11.2014
Tekijä(t) Marika Laiho	Koulutusohjelma ja suuntautuminen Kulttuurituotannon koulutusohjelma	
Nimeke ”Kiva olla osa tätä jengiä” – Sodankylän elokuvajuhlien talkoolaiset ja talkootoiminnan kehittäminen		
Tiivistelmä Sodankylän elokuvajuhlat on Suomessa vuodesta 1986 lähtien järjestetty elokuvafestivaali. Sen taustaorganisaationa toimii Sodankylän Elokuvafestivaali ry. Lapin kesän yöttömät yöt luovat ainutlaatuisen tunnelman festivaaleille ja elokuvia esitetäänkin viiden päivän ajan lähes kellon ympäri. Palkallisten työntekijöiden lisäksi Sodankylän elokuvajuhlien järjestämiseen tarvitaan myös suuri talkoolaisten joukko. Taide- ja kulttuuritapahtumien kentällä suuren talkoojoukon tarjoama apu voi olla jopa välttämättömyys tapahtuman toteutumisen kannalta. Näin on myös Sodankylän elokuvajuhlilla, jossa talkoolaiset ovat mukana muun muassa lipunmyynnissä, siivouksessa ja järjestyksenvalvojina. Talkoolaisille on erilaisia vastuualueita yhteensä 21. Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa vuoden 2014 Sodankylän elokuvajuhlien talkoojoukolta heidän omat näkemyksensä toiminnan kehittämismahdollisuuksista. Selvityksen kohteena olivat myös talkoolaisten henkilökohtaiset taustat ja motiivit työilleen. Tutkimuksen aineisto kerättiin talkoolaisilta festivaalin aikana jaetun paperisen kyselylomakkeen sekä festivaalin jälkeen lähetetyn sähköisen Webropol-kyselyn avulla. Sodankylän elokuvajuhlien talkoolaisten rekrytointiprosessista kerättiin tietoa haastattelemalla festivaalin talkoolaisten hankinnasta vastaavaa tuotantoassistenttia. Talkoolaisten kyselyihin listaamien kehittämissuositusten perusteella elokuvajuhlien talkootoiminta on kokonaisuudessaan hyvällä mallilla. Pienten kehittämissuositusten lisäksi esiin nousi kuitenkin myös muutama suurempi ja yleisempi eri vastuualueilla toistunut ongelma. Näitä olivat esimerkiksi työhön perehdyttämisen puutteellisuus sekä johtajuuden epäselvyys. Taulukkomuotoon listatut puutteet ja vahvuudet eri vastuualueryhmissä toimivat suunnannäyttäjinä, mihin talkootyön organisoinnissa tulisi tulevaisuudessa panostaa. Kehittämissuosituksena oli myös talkoolaisille suunnatun festivaalioppaan laatiminen, mikä helpottaisi orientoitumista festivaaleille.		
Asiasanat (avainsanat) Elokuvafestivaalit, talkoot, vapaaehtoistyö, vapaaehtoiset, kansalaistoiminta		
Sivumäärä 32 + 5	Kieli suomi	URN
Huomautus (huomautukset liitteistä)		
Ohjaavan opettajan nimi Jaakko Pitkänen	Opinnäytetyön toimeksiantaja Sodankylän Elokuvafestivaali ry/Johanna Saarinen	

DESCRIPTION

		Date of the bachelor's thesis 23.11.2014
Author(s) Marika Laiho	Degree programme and option Culture management	
Name of the bachelor's thesis "It is nice to be part of this gang" – The volunteers of the Midnight Sun Film Festival and development of its voluntary work		
Abstract The Midnight Sun Film Festival is a Finnish film festival organized by the Sodankylän Elokuva festivaali ry since 1986. The midnight sun in Lapland during the summer creates a unique atmosphere for the festival and the films are showed almost round the clock for five days. Along with the paid employees The Midnight Sun Film Festival also needs a big group of volunteers to run the festival. Volunteers are often a necessity for the arts and culture field to realize events and festivals. This is also the case in The Midnight Sun Film Festival where volunteers are helping with among other things selling tickets, cleaning and acting as security officers. There are all together 21 different areas of responsibility for the volunteers in the festival. The goal of this thesis was to find out how the volunteers of 2014 Midnight Sun Film Festival would like to enhance the working conditions in the festival. The personal background and the work motives of the volunteers were also researched. The material of the research was collected from the volunteers during the festival through paper inquiry and after the festival through electric Webropol inquiry. The information about the recruiting process for the festival's volunteers was collected by interviewing the production assistant who in charge of the volunteers. Based on the listed improvements made by volunteers it can be interpret that the working conditions in The Midnight Sun Film Festival are absolutely on the track. In addition to some minor improvement ideas there were still also a few bigger and more common problems that were repeated a few times. These problems were for example the lack of orientation to the work and the obscurity of leadership in some areas. The strengths and the weaknesses listed in the chart will work as guidelines for where to invest in the voluntary work in the future. One of the improvements was also to design a guide for the volunteers which would ease the orientation to the festival.		
Subject headings, (keywords) Film festival, working bee, voluntary work, volunteers, civic activity		
Pages 32 pgd + 5 app.	Language Finnish	URN
Remarks, notes on appendices		
Tutor Jaakko Pitkänen	Bachelor's thesis assigned by Sodankylän Elokuafestivaali ry/Johanna Saarinen	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	SODANKYLÄN ELOKUVAJUHLAT.....	2
2.1	Elokuvafestivaalit Suomessa	2
2.2	Sodankylän elokuvajuhlien taustaa.....	3
3	VAPAAEHTOINEN TALKOOTYÖ	5
3.1	Talkootyön määrittelyä	5
3.2	Talkootyö Suomessa	6
3.3	Vapaaehtoistyön uusia tuulia.....	7
3.4	Talkootyö ja lainsäädäntö	9
3.5	Talkootyön organisointi festivaaleilla.....	9
	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.	
4	TUTKIMUSTEHTÄVÄ, -MENETELMÄT JA AINEISTO	13
4.1	Tutkimustehtävä.....	13
4.2	Tutkimusmenetelmät ja aineiston analyysitapa	14
4.2.1	Lomakekysely	15
4.2.2	Haastattelu ja sähköinen kyselylomake	16
5	OPINNÄYTETYÖN TULOKSET	17
5.1	Vapaaehtoisten nykytila Sodankylän Elokuvajuhlilla	17
5.2	Sodankylän elokuvajuhlien talkoolaisten vastuualueryhmät	20
5.3	Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen Sodankylän elokuvajuhlilla.....	22
5.4	Johtopäätökset.....	28
6	POHDINTA	30
	LÄHTEET	33

LIITE/LIITTEET

- 1 Paperinen kyselylomake suomeksi
- 2 Paperinen kyselylomake englanniksi
- 3 Webropol-kyselylomake suomeksi
- 4 Webropol-kyselylomake englanniksi
- 5 Talkoovastaavan haastattelu

1 JOHDANTO

Talkoolaiset ovat elintärkeä voima taide- ja kulttuurifestivaalin toteutumisen kannalta. Jotkut festivaalit pärjäävät vain muutamalla talkoolaisella, kun taas toiset toteutetaan täysin talkootyöllä. (Silvanto 2007, 150.) Sodankylän Elokuvajuhlilla suurin osa työntekijöistä on talkoolaisia, jotka muutaman palkatun vastaavan opastuksella ovat mukana aina festivaalin rakentamisesta loppusiivoukseen asti. Talkoolaisten suuren roolin vuoksi on tärkeä, että työkokemus festivaaleilla on antoisa ja mukava. Positiivinen kokemus luo hyvän ilmapiirin festivaaleille, mikä puolestaan takaa työntekijöiden innokkuuden ja motivaation osallistua talkoisiin myös tulevina vuosina.

Tein kulttuurituotannon erikoistumisharjoitteluni Sodankylän Elokuva festivaali ry:ssä ja pääsin tutustumaan yhdistyksen toimintaan melkein kolmen kuukauden ajan. Tarjotessani heille tilaajan roolia opinnäytetyössäni ilmenikin, että tutkimukselle oli tarvetta. Elokuvajuhlien tuotantopäällikkö, joka oli myös toinen harjoitteluni ohjaajista, halusi löytää kehittämisideoita talkootyön organisointiin sekä selvittää festivaalin suuren talkoojoukon henkilökohtaisia taustoja ja motiiveja työlleen. Ajankohtaisena ongelmana oli esimerkiksi kasvava talkoolaisten määrä ja sen vuoksi festivaalia uhkaava tilanpuute talkoolaisten majoittamisessa ja ruokkimisessa. Sodankylän elokuvajuhlat järjestetään Sodankylän keskustassa ja se keskittyy suurilta osin kirkonkylän Kitisenrannan koululle sekä sen lähiympäristöön. Paikkana Kitisenrannan koulu luo rajoituksia majoituskapasiteetin suhteen, sillä talkoolaisille tarjotaan yöpymismahdollisuus koulun tiloissa. Muita majoitusmahdollisuuksia vastaavalla tavalla sisätiloissa ei lähialueelta löydy. Festivaalitalkoolaisten määrä on kasvanut vuosien mittaan, kun palvelutarjonta on lisääntynyt. Festivaali haluaa tarjota kaikille talkoolaisilleen mukavan työkokemuksen, johon kuuluu sopivassa suhteessa töitä ja vapaa-aikaa, tarpeeksi ravitsevat ateriat sekä tilat lepäämiseen. Festivaalien koko ajan kehittyessä ja palveluiden lisääntyessä on talkoolaisten kasvavan määrän vuoksi tärkeä selvittää talkoolaisten omat mielipiteet työkokemuksistaan festivaaleilla ja ottaa mahdolliset työtehtävien kehittämis ehdotukset harkintaan.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on Sodankylän Elokuvajuhlien talkoolaisten taustojen selvittäminen sekä talkootyön organisoinnin kehittämismahdollisuuksien kartoittaminen. Kiinnostuin aiheesta, sillä kulttuurituottajana on tärkeä tiedostaa vapaaehtoisten rooli tapahtumien kentällä ja hallita motiivoinnin ja johtamisen keinot sekä ymmärtää

lainsäädännön käytännöt. Aihe on ollut ajankohtainen jo useana vuotena ja esimerkiksi vuonna 2011 vietettiin kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan teemavuotta. Sen tavoitteena oli innostaa uusia ihmisiä vapaaehtoistyöhön tuomalla muun muassa enemmän työn merkitystä esiin ja tekemällä siitä laadukkaampaa esimerkiksi koulutuksien avulla. (Euroopan komissio 2014.) Vapaaehtoistoiminta on viime vuosina ollut näkyvillä myös sen epämääräisen lainsäädännön takia. Suomesta puuttuu edelleen vapaaehtoistoimintaa koskeva laki.

2 SODANKYLÄN ELOKUVAJUHLAT

2.1 Elokuva festivaalit Suomessa

Festivaalit valloittivat Suomen 1800-luvulla (Valkosen & Valkosen 1994, 23). Suomessa ensimmäiset festivaalit järjestettiin Jyväskylässä vuonna 1881. Kyseessä oli eräänlainen musiikkijuhla, jossa esiintyi kuoroja ja soittokuntia. Festivaalin järjestäjä A. A. Granfelt oli saanut inspiraation tapahtumalle vierailtuaan Tallinnan laulujuhilla vuonna 1880. (Kauhanen ym. 2002, 16.) Kaikkien aikojen ensimmäiset elokuvafestivaalit oli vuonna 1932 järjestetyt Venetsian elokuvajuhlat. Muualla Euroopassa, kuten Ranskassa ja Saksassa, elokuvafestivaalien järjestäminen aloitettiin toisen maailmansodan jälkeen. Suomen pitkäikäisimmät elokuvafestivaalit ovat Tampereen kansainväliset lyhytelokuvajuhlat, jotka järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1969 nimellä Tampereen lyhytelokuvapäivät. Festivaalin perustajana toimi Ilkka Kalliomäki yhteistyössä opetusministeriön, Tampereen kaupunginhallituksen ja Tampereen elokuvataide ry:n kanssa. (Silius 2011, 18 & 21–22.) Festivaalien taustalla on Silvannon (2007, 13) mukaan usein intohimoinen tekijäjoukko, joka on huomannut paikkakunnan tarpeen ja mahdollisuuden tietynlaiselle tapahtumalle. Festivaalit ovat myös sidoksissa aikaan, jolloin niiden syntyminen voi vaikuttaa esimerkiksi uuden esittämisareenan tarve kehittyneen taiteenalan käyttöön (mt). Elokuva festivaalit luovat vaihtoehdon kaupallisille elokuville ja ne myös valottavat nyky maailman tilaa tuomalla yhteen kansainvälisiä elokuvia ympäri maailmaa. ”Festivaali antaa uusia kokemuksia, muokkaa asenteita ja poistaa ennakkoluuloja.” (Raitaranta 2007, 68.)

Suomen elokuvasäätiöltä tukea saavat vuosittain valtakunnallisesti merkittäviksi luokitellut elokuvafestivaalit. Vuonna 2013 tukea jaettiin yhteensä 520 000 euroa ja osingolle pääsivät *Helsinki International Film Festival – Rakkautta & Anarkiaa*, *Doc Point – Helsingin dokumenttielokuvafestivaali*, *Tampereen kansainväliset elokuvajuhlat*, *Sodankylän elokuvajuhlat*, *Espoo Ciné International Film Festival*, *Night Visions International Film Festival* sekä *Oulun kansainvälinen lasten- ja nuorten elokuvien festivaali*. Edellä mainittujen festivaalien kävijämäärä oli vuonna 2013 yhteensä 198 989 henkilöä. Määrä kasvoi neljä prosenttia vuodesta 2012 vuoteen 2013 mennessä ja viimeisten viiden vuoden aikana festivaalien osallistujamäärä on kasvanut 40 prosenttia. (Suomen elokuvasäätiö 2013, 6-7 & 30.)

2.2 Sodankylän elokuvajuhlien taustaa

Opinnäytetyöni tilaaja, Sodankylän Elokuvafestivaali ry, oli myös viimeinen harjoittelupaikkani. Olin huhtikuusta 2014 lähtien mukana tuottamassa kesäkuussa järjestettäviä Sodankylän Elokuvajuhlia. Yhdistyksen kahdesta toimipisteestä toinen toimistoista sijaitsee Helsingissä, missä työskentelee vuoden ympäri kolme työntekijää (taiteellinen johtaja, tuotantopäällikkö ja ohjelmistos sihteeri). Toinen toimipiste sijaitsee Sodankylässä, missä työskentelee vakituisesti elokuvajuhlien toiminnanjohtaja. Yhdistyksen hallitus toimii myös Sodankylässä, johon jäsenet nimetään Sodankylän kunnan taholta luottamusmiesten joukosta. Festivaalin taiteelliseen toimikuntaan kuuluvat festivaali-johtaja Peter von Baghin lisäksi Aki Kaurismäki, Mika Kaurismäki ja Timo Malmi. Sodankylän elokuvajuhlien rahoitus saadaan projektipäällikön mukaan suurimmaksi osaksi julkisilta lähteiltä kuten EU:lta, kunnilta ja eri säätiöiltä. Loppu rahoitus festivaaleille saadaan sponsoreilta ja omilla myyntituloilla. (Männikkö 2009.) Sodankylän elokuvajuhlien tuotantopäällikön mukaan noin 38 prosenttia budjetista kuluu elokuvajuhlien järjestelykuluihin. Projektoreiden ja valo- ja äänijärjestelmien vuokratulujen sekä muiden tekniikkakulujen lisäksi rahaa kuluu myös koti- ja ulkomaanrahteihin. Sodankylän elokuvajuhlien syrjäisen sijainnin vuoksi kaikki tarvikkeet täytyy tuoda paikalle varta vasten festivaalia ajatellen, jolloin myös kulut kasvavat. (Kirves, 2007.) Sodankylän Elokuvajuhlat maksaa jäsenmaksua Finlands Festivals:ille. Finlands Festivals ry on voittoa tavoittelematon aatteellinen yhdistys, jolla on tällä hetkellä lähes sata jäsenfestivaalia. Yhdistyksen tarkoituksena on toimia festivaaliensa edunvalvojana,

markkinoijana ja tiedottajana sekä edistää tiedonkeruuta, tutkimusta ja koulutusta festivaaleilla. Finlands Festivals ry myös tukee jäsenfestivaaliensa toimintaedellytyksiä. (Finlands Festivals.)

Sodankylän elokuvajuhlien perustajina olivat elokuvantekijät Anssi Mänttari, Aki ja Mika Kaurismäki sekä Sodankylän kunta. Ensimmäisen kerran Sodankylän Elokuvajuhlat järjestettiin vuonna 1986. (Midnight Sun Film Festival 2014a.) Festivaalijohtajana alusta saakka toimineen Peter von Baghin (2010, 12) mukaan heti ensimmäisestä festivaalista lähtien oli selvää, että nyt oli onnistuttu luomaan taianomainen tapahtuma, jossa joka vuosi elokuva saa kunniapaikan muutaman päivän ajaksi. Sodankylän elokuvajuhlat järjestetään vuosittain kesäkuussa ja ne kestävät viisi päivää. Vuonna 2013 kävijöitä oli yhteensä 25 800 ja esityksiä kokonaisuudessaan 148. (Finlands Festivals 2013). Elokuvia näytetään yhtä aikaa melkein kellon ympäri neljässä eri esityspaikassa. Kitisenrannan koulun pihaan pystytetään kaksi sirkustelttaa elokuvien katsomista varten ja myös koulun juhlasali toimii yhtenä esityspaikkana. Koulun läheisyydessä sijaitseva paikallinen elokuvateatteri Lapinsuu on neljäs esityspaikka. Elokuvien lisäksi ohjelmistoon kuuluvat Sodankylän elokuvajuhlien kotisivujen (2014) mukaan myös muun muassa eri orkestereiden paikan päällä säestämät elokuvanäytökset, elokuvakaraokenäytökset sekä Peter von Baghin vetämät aamukeskustelut, joissa festivaaleilla näytettävien elokuvien tekijävieraat ovat haastateltavina.

Ensimmäisenä vuonna festivaaleilla vierailleen elokuvantekijä Samuel Fullerin mukaan Sodankylän Elokuvajuhlien tärkein tehtävä on antaa aloitteleville tekijöille mainetta ja kannustusta (Piela 1986, 207). Festivaalijohtaja von Bagh (2010, 12) puolestaan pitää perinteisen filmin esittämistä yhtenä festivaalin tärkeimmistä tehtävistä, sillä se on uhkaavasti väistymässä digitaalisen tekniikan tieltä. ”Sodankylä on nykyhetkeä ja samalla myös aikakone” (mt). Yleisradiolle antamassaan haastattelussa von Bagh (2014) korosti myös, että tällä hetkellä elokuva-alalla vallitsee piittaamattomuuden ja rahankiilto silmissä-tekemisen aika, jolloin Sodankylän Elokuvajuhlien tärkeänä tehtävänä on muistuttaa ihmisiä elokuvan syvällisestä merkityksestä osana elämää. Kyselyni vastauksissakin monta kertaa korostunut Sodankylän Elokuvajuhlien ilmapiiri tai ”Sodankylän henki” on tunnettu käsite myös maailmalla. Päävieraina ovat olleet mm. Samuel Fuller, Francis Ford Coppola ja Philip Kaufman (Midnight Sun Film Festival 2014a.) Sodankylän Elokuvajuhlien tavoitteena on ollut näyttää vanhoja klassikoita ja uusimpia elokuvia samalla arvokkuudella. Vieraksi on kutsuttu vain niitä elokuvantekijöitä, jotka

ovat aidosti kiinnostavia ja innoittavia ja festivaalin on annettu muovautua heidän kässissään. (von Bagh 2010, 13.)

Sodankylän elokuvajuhlilla on myös suuri vaikutus Sodankylän kunnan imagon luomisessa. Festivaalilla on paljon mainetta ja mediajulkisuutta jota Sodankylän kunta voi halutessaan hyödyntää. Kulttuuritapahtumilla on pitkällä aikavälillä tarkasteltuna vaikutusta alueiden imagon ja vetovoiman vahvistumiseen. (Kainulainen 2004, 121–122.)

3 VAPAAEHTOINEN TALKOOTYÖ

3.1 Talkootyön määrittelyä

Yksi tutkimukseni keskeisimmistä termeistä on talkootyö. Talkootyön synonyymeina käytetään usein muun muassa termejä vapaaehtoistyö, vapaaehtoistoiminta ja vapaaehtoisuus. Talkootyö on yksi vapaaehtoistoiminnan muodoista, joka on terminä ollut käytössä yhteiskunnallisten muutosten eri vaiheissa. (Nylund & Yeung 2005, 14.) Käytän tässä opinnäytetyössäni talkootyötä ja vapaaehtoistyötä synonyymeina keskenään, sillä se oli käytäntö myös monissa lähteissäni.

Talkootyön määritelmä on muuttunut perinteikkäästä palkattomuuden ja vapaaehtoisuuden korostamisesta enemmän työntekijän oman motiivin painotukseen. Yksi ajankohtaisimmista määrittelyistä vapaaehtoistyölle on kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan teemavuodelta 2011. Euroopan komissio määritteli termin työksi, jota tehdään omasta vapaasta tahdosta ja omien motiivien voimalla ilman palkkion tavoittelua. (Laiomio & Välimäki 2011, 10.) Verottaja määrittelee yleishyödyllisissä yhdistyksissä tehtävän talkootyön työksi, jota tehdään toiselle ilman korvausta. Yhdistyksen jäsenet voivat tehdä työtä oman yhdistyksensä lisäksi myös kolmannelle osapuolelle. (Verohallinto 2014a.)

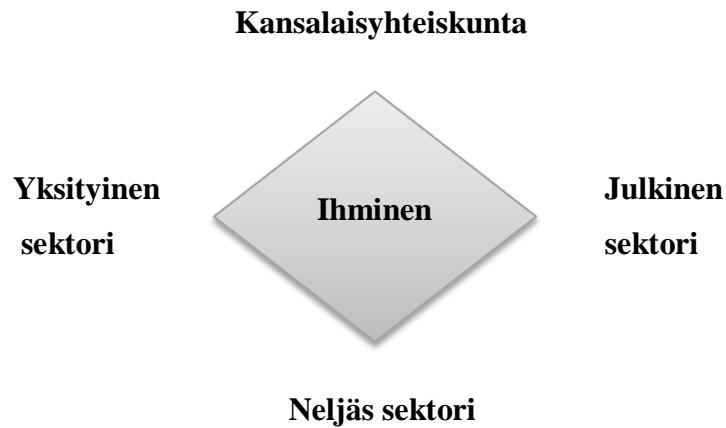
Vapaaehtoistoiminnalla on Pessin ja Oravasaaren (2010, 162) mukaan vaikutusta toimijan itsensä ja toiminnan kohteena olevan järjestön lisäksi myös palveluiden käyttäjille ja muille paikallisille ja kansallisille yksilöille ja yhteisöille. Pessi ja Oravasaari

esittelevät tutkimuksessaan Ockenden (2007) laajojen tutkimuksien perusteella listatut vapaaehtoistoiminnan merkitykset ja vaikutukset. Vapaaehtoistoiminta vaikuttaa kehitykseen, sillä se edistää muun muassa talouskasvua. Sillä on vaikutusta myös turvallisempien ja vahvempien yhteisöjen luomisessa sekä yhteisöllisyyden ja elämänlaadun parantamisessa. Vapaaehtoistoiminta mahdollistaa myös elämänmittaisen oppimisen. (Mt.)

3.2 Talkootyö Suomessa

Talkootyöllä on pitkät perinteet Suomessa. Se on ollut olennainen osa talonpoikaiskulttuuria, jossa naapurin auttaminen oli sekä mukava että arvossa pidetty velvollisuus. Muiden auttaminen edisti asukkaiden yhteishenkeä ja talkoiden avulla selvittiin myös sotien ja onnettomuuksien tuomista järkyttävistä seurauksista. (Leiponen 1987, 11.) Kansalaisliikkeiden katsotaan mahdollistaneen hyvinvointivaltion muodostumisen Pohjoismaissa. Näillä kahdella on havaittavissa riippuvuussuhde: kansalaisjärjestöt nojaavat hyvinvointivaltion eri järjestelmien tukeen, kun taas vastavuoroisesti hyvinvointipalvelut kansalaisjärjestöjen tukeen. (Matthies 2008, 66.) Kansalaistoiminta vakiintui Harjun (2003, 22) mukaan Suomessa 1700-luvulla. Kansalaistoiminnalla tarkoitetaan lähipiirin ulkopuolelle sijoittuvaa toimintaa, jota tehdään yhdessä muiden ihmisten kanssa. Kansalaisjärjestöissä, kuten yhdistyksissä toimiminen on kansalaistoiminnan keskiössä. (Harju 2003, 11–12.) Yhdistysrekisterin mukaan Suomessa on tällä hetkellä noin 135 000 rekisteröityä yhdistystä (Patentti- ja rekisterihallitus 2014). Määrään voi lisätä Sepon (2013, 9) mukaan vielä noin 20 000–30 000 rekisteröimätöntä yhdistystä, jolloin Suomessa on kansainvälisestäkin katsoen hyvin laaja yhdistystoiminta.

Kansalaisyhteiskunta voidaan nähdä yhdeksi sektoriksi yhteiskuntakokonaisuutta hahmottavassa kuviossa (kuva 1). Yksityinen sektori kuvaa yrityksiä ja julkiseen sektoriin kuuluvat valtion, kuntien, kuntayhtymien ja seurakuntien toiminta. Neljäs sektori kuvaa perhettä, ystäväyhtä ja sukulaisuutta. Kansalaisyhteiskunta toimii näiden eri sektoreiden välissä. Suomessa kansalaisyhteiskuntaan kuuluvat muun muassa kansalaistoiminta, järjestötoiminta, säätiöt ja vapaa sivistystyö. Se eroaa muista sektoreista erilaisten arvojen, tavoitteiden, toimintatapojen ja logiikan perusteella. Toiminnan ytimenä on ihmisestä lähtöisin oleva vapaaehtoinen aktiivisuus tehdä töitä oman sosiaalisen elämän ja yhteisöjen hyväksi. (Harju 2010, 12–14.)

KUVA 1. Yhteiskuntakokonaisuus (Harju 2010, 12)

Vapaaehtoistoiminta havainnollistaa Harjun (2005, 70) mukaan aktiivisen kansalaisuuden roolia käytännössä. Aktiivisen kansalaisuuden Harju määrittelee termein identiteetti, osallistuminen, kohtaaminen ja välittäminen. Aktiivisella kansalaisella on selkeät arvot, joiden puitteissa hän osallistuu toimintaan ja vaikuttaa kansalaisena. Hän haluaa kohdata toisia ihmisiä ja huolehtia itsensä lisäksi myös muista. Kattavin tutkimus suomalaisten osallistumisesta ja asennoitumisesta vapaaehtoistoimintaan on Yeungin tutkimus vuodelta 2002. Tutkimuksen (2002, 38) mukaan 37 % suomalaisista osallistui vapaaehtoistoimintaan vuosien 2001–2002 aikana. Suomalaiset osallistuivat aktiivisimmin urheilu, terveys- ja sosiaalipalveluihin sekä lasten ja nuorten kasvatusasioihin. Osallistumisaktiivisuudessa eri väestöryhmissä ei ollut suuria eroja ja keskimäärin suomalainen käytti vapaaehtoistoimintaan 18 tuntia kuukaudessa. (Mt.) Taide- ja kulttuuritapahtumien talkoolaisten määräksi Iso-Aho (2011, 17) arvioi eri tilastojen valossa Suomessa olevan noin 10 000–20 000 henkilöä.

3.3 Vapaaehtoistyön uusia tuulia

Vapaaehtoisuuden kentällä on viime vuosien aikana tapahtunut paljon muutoksia ja muovautuminen jatkuu edelleen. Muutokset ovat vaikuttaneet myös taide- ja kulttuurifestivaalien talkootoimintaan. Monet tutkijat ovat ottaneet kantaa ja pohdiskelleet uudistuneita vapaaehtoistyön käytäntöjä sekä ennustaneet tulevia muutoksia vapaaehtoi-

suuden kentällä. Nylund ja Yeung (2005,13) muistuttavat, että vaikka vapaaehtoistoiminta muovautuukin yhteiskunnallisten muutosten seurauksena, se on myös itse osallisena niihin.

Rochester ym. (2011, 29–31) esittelevät Evansin ja Saxtonin (2005) luoman taulukon, jossa erotellaan klassisen vapaaehtoisuuden ja uuden vapaaehtoisuuden tyypilliset piirteet. Rochester ym. korostivat muun muassa sitoutumisen muutosta uuden vapaaehtoisuuden mallissa verrattuna klassiseen malliin. Pitkäaikainen vapaaehtoisuus toi mukanaan tiiviin sitoutumisen ja kytköksen organisaatioon tai tehtävään, kun taas uusi lyhytaikainen vapaaehtoisuus vaati tekijältään vähemmän aikaa ja sitoutumista (mt). Suomeksi lyhytaikainen vapaaehtoisuus on yleistynyt. Ihmiset toimivat vapaaehtoisina muutamissa itseään kiinnostavissa tapahtumissa tai osallistuvat vaihtelevasti oman aikataulunsa mukaisesti erilaisiin toimintoihin. (Iso-Aho 2011, 14.) Tarkasti määritetyt tehtävät ja projektimainen vapaaehtoisuus houkuttelevat Pessin ja Oravasaaren (2010, 171) mukaan varsinkin nuoria aikuisia vapaaehtoistyöhön.

Evansin ja Saxtonin (2005) luomasta taulukosta on myös huomattavissa Rochesterin ym. (2011, 31) mukaan muutos organisaation, toimintakentän ja aktiviteetin valinnassa. Uudessa vapaaehtoisuudessa organisaation valinta perustuu henkilökohtaiseen kiinnostukseen, heikkoon sitoutumiseen, hajautettuun hallintoon ja löyhään verkostoon. Toimikentän valinta taas perustuu uudessa vapaaehtoisuudessa kentän elämäkerrallisten samankaltaisuuksien havaintoon, mieltymykseen ajankohtaisia ongelmia kohtaan sekä kentän vuorovaikutukseen maailmanlaajuisuuden ja paikallisuuden kanssa. Aktiviteetin valinta perustuu henkilökohtaisen mieltymyksen ja organisaation tarpeen tasapainottamiseen, toiminnan haittojen ja hyötyjen erittelyyn ja analysoimiseen sekä työn käytännölläisyyteen. Yhteenvetona kirjoittajat toteavat, että aikaan perustuva vapaaehtoisuus on väistymässä tarkoitukseen perustuvan vapaaehtoisuuden tieltä. Ennen ihmiset kaipasivat vapaaehtoistoimintaa täyttämään vapaa-aikaansa, mutta nyt ihmiset ovat alkaneet etsiä tietynlaista kokemusta ja tunnustusta tai palkkiota työstään. (Mt.)

Kansainvälinen vapaaehtoistyö on myös lisääntynyt koko maailmassa. Vapaaehtoistyöhön lähdetään kotimaan rajojen ulkopuolelle matkustamisen ilon lisäksi saamaan kokemuksia uusista kielistä ja kulttuureista. (Nylund & Yeung 2005, 30.) Nuoret aikuiset ovat Iso-Ahon (2011, 14) mukaan erityisen kiinnostuneita tästä vapaaehtoisuuden muodosta ja monet viettävätkin esimerkiksi välivuoden vapaaehtoistoiminnassa ulkomailla.

Edellä mainitut muutokset ovat nähtävissä myös kulttuuritapahtumien talkootoiminnassa. Muita vapaaehtoistoiminnan muutoksia on muun muassa virtuaalinen vaikuttaminen, joka on Iso-Ahon (2011, 14) mukaan mahdollistunut teknologian kehityksen ansioista. Ihmisillä on alhaisempi kynnys lähteä mukaan verkossa tapahtuvaan vapaaehtoistoimintaan ja tämä on Straniuksen ja Laaksosen (2011, 11–12) tekemässä selvityksessä nähtävissä ihmisten lisääntyneenä aktiivisuutena ja osallistumisena kansalaisvaikuttamiseen. Työpaikkojen tukema vapaaehtoistyö on toinen kasvava ilmiö maailmalla. Toiminnan laajuus, kohde ja itse toiminta vaihtelevat suuresti yrityksestä toiseen. Yritys voi rohkaista työntekijää vapaaehtoistyöhön kolmella eri tavalla. Ensinnäkin työntekijä voi saada vapaata töistä vapaaehtoistoiminnan ajaksi. Toisena vaihtoehtona on eräänlainen välityslieki, jossa työnantaja tarjoaa työntekijäänsä vapaaehtoisorganisaation avuksi. Kolmanneksi yhtiöt voivat kannustaa työntekijöitään vapaaehtoistyöhön tekemällä toiminnasta osa työntekijän kehityssuunnitelmaa, joka otetaan mukaan myös työn laadun arvioinnissa. (Rochester ym. 2010, 107–108.) Tämä vapaaehtoisuuden muoto on kuitenkin Iso-Ahon (2011, 14) mukaan Suomessa vielä harvinaista.

3.4 Talkootyö ja lainsäädäntö

Kulttuuritapahtumien tuotanto nähdään veropolitiikan kannalta yleishyödyllisenä toimintana. Yhteisö voi olla rekisteröity yhdistys tai säätiö. Yleishyödylliseksi yhteisöksi se luokitellaan tulo- ja arvonlisäverotuksessa silloin, kun se täyttää tuloverolain määräjärjetyt pykälät. (Iso-Aho 2011, 56–57.) Näitä kriteereitä on kolme. Ensinnäkin yhdistyksen tai säätiön toiminta täytyy olla heti ja ainoastaan yleiseksi hyväksi tehtyä. Toiseksi toiminnan täytyy suuntautua ulospäin ja kohteena täytyy olla laaja henkilöpiiri. Kolmanneksi toiminta ei saa tuottaa siinä osallisena oleville taloudellista etua kuten esimerkiksi jäsenistön kustannusten vähentämistä. (Verohallinto 2014b.) Kulttuuritapahtumat ovat viime aikoina entistä enemmän tavoitelleet parempaa taloudellista tulosta, joka on johdannut ongelmiin yleishyödyllisen toiminnan näkökulmasta. Yhteisö on tuloverolaissa oikeutettu harjoittamaan elinkeinotoimintaa, mutta sitä ei ole kuitenkaan tarkasti määritetty. Tämä sekava tilanne on vaikeuttanut verottajan tuomion ennakkointia ja monet tapahtumat ovatkin kokeneet negatiivisia yllätyksiä. (Iso-Aho 2011, 56.) Lainsäädän-

nön epäselvyydet ovat Sademiehen ym. (2013, 2) mukaan hankaloittaneet vapaaehtoistoiminnan organisointia, jolloin vapaaehtoistyötä harjoittavilta toimijoilta kuluu runsaasti aikaa eri lakien merkitysten selvittämiseen.

Vapaaehtoistyö on tärkeässä osassa yleishyödyllisen yhteisön toimintaa (Iso-Aho 2011, 57). Suomesta kuitenkin puuttuu vapaaehtoistoimintaa koskeva lainsäädäntö, vaikka monet lait sivuavatkin sitä. Yhdyskuntalaissa, osuuskuntalaissa ja säätiölaissa on maininta vapaaehtoistyöstä ja muun muassa työsuojelulaki koskee myös talkoolaisia, vaikka se ei olekaan suoraan sovellettavissa siihen. Vuonna 2011 tämän ongelman tiimoilta pyrittiin herättelemään myös eduskunnan kansanedustajia heille jätetyn vetoomuksen avulla. Tavoitteena oli saada yhteinen lainsäädäntö vapaaehtoistoiminnalle, jotta sitä olisi mahdollista kehittää. (Seppo 2013, 20.) Asia ei ole vielä edennyt ja edelleen Suomesta puuttuu yksinomaan vapaaehtoistoimintaa koskevat lainsäädännölliset pykälät. Euroopan aluekehitysrahaston rahoittama VETY-hanke, Vapaaehtoistyö yleishyödyllisessä yhteisössä, järjestettiin yhteistyössä Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus Oy:n kanssa 1.2.2012–31.5.2014. Hankkeen yhtenä tavoitteena oli selvittää vapaaehtoistyöhön liittyviä lakeja ja säädöksiä. (Kierrätyskeskus 2014.) Vety-hankkeen projektipäällikkö Sademies (2013) kertoo, että tuloverolain mukaan vapaaehtoisille ei saa antaa palkan korvikkeeksi rahanarvoisia etuja, sillä se olisi veronkiertoa. Missään ei kuitenkaan kerrota millainen tai minkä suuruinen palkkio on hyväksyttävä. Sademies esittelee tuloverolain 69§, jossa mainitaan, että henkilökunnalle on oikeutettua antaa merkkipäivälahja tai jokin muu vähäinen lahja. Ainakin erään veroviranomaisen mukaan tämä ei kuitenkaan koske vapaaehtoisia. Vapaaehtoiselle saa korvata vapaaehtoistoiminnasta aiheutuvat kulut, mutta kulun täytyy kuitenkin koostua täysin kyseisestä toiminnasta. Sademies mainitsi esimerkiksi eväiden oston, koska rahan antaminen eväiden ostoa varten on kiellettyä, sillä eväähän voi viedä vaikka kotiin. Ruokailun tarjoaminen vapaaehtoisille on Sademiehen mukaan yleisesti katsottuna oikeutettua, vaikka se kirjaimellisesti tulkittuna voidaankin nähdä verotettavana etuna. Verottajat yleensä katsovat tätä läpi sormien, mutta korostavat, että ruokailun täytyy liittyä talkootilanteeseen. (Mt.)

Kansalaisyhteiskuntapoliittisen neuvottelukunta KANEn toimintasuunnitelmassa vuodelle 2012–2016 (Oikeusministeriö 2013, 15–16) mainittiin yhdeksi pääteemaksi kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksien vahvistaminen. Asiaa hoitamaan on määrätty

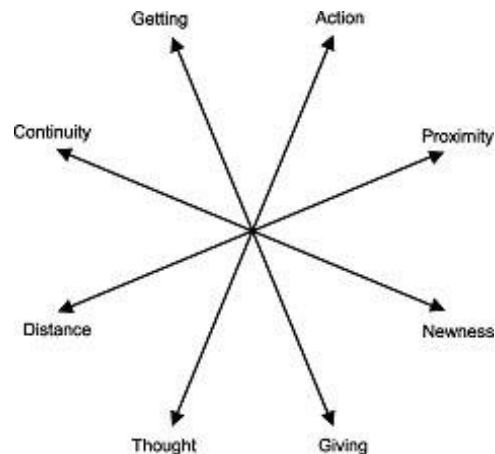
työryhmä, joka muun muassa kerää merkittävimmät järjestöihin liittyvät oikeustapaukset, komissioon tehdyt kanteluilmoitukset ja viranomaiskäytännöt viime vuosien ajalta. Tarkoituksena on koota kattava kuva järjestöjen toimintaedellytysten tilasta sekä kansalaistoimintaa hankaloittavista tekijöistä. KANE myös lupautuu seuraamaan verotuksen selkiyttämistä koskevaa tilannetta. Valtionvarainministeriön mukaan tilanteen etenemiseksi tarvitaan EU-komission päätös vuoden 2009 kanteluun yleishyödyllisten yhteisöjen verotuksen kautta annettavista valtiontuista. (Mt.) Jää nähtäväksi toteutuvatko erilaiset hankkeet, kansalaisaloitteet ja KANE:n toimintasuunnitelma ja saadaanko muuttaman vuoden päästä Suomeen selkeä ja yhtenäinen lainsäädäntö vapaaehtoistoiminnalle.

3.5 Motivaatio vapaaehtoistyön perustana

Talkoolaiset ja kulttuuritapahtumat ovat kiinteä yhtälö, jossa molemmat tahot hyötyvät tilanteesta. Talkoolainen muodostaa muiden talkoolaisten kanssa yhteisön, jolla on suuri vaikutus koko tapahtuman tunnelmaan. Tämän ovat havainneet myös tapahtumajärjestäjät, jotka pitävät talkoolaisten roolia tunnelman luoja jona jopa tärkeämpänä, kuin talkoolaisten mahdollistamat kustannussäästöt. (Iso-Aho 2011, 42.)

Vapaaehtoistoiminnan perustana on motivaatio. Vapaaehtoisen motivaatio omiin tehtäviinsä on pääroolissa vapaaehtoistoiminnan toteutumisen ja jatkuvuuden kannalta. (Yeung 2005, 83.) Suomalaisia motivoi vapaaehtoistoimintaan vahvimmin antaminen, toiminnallisuus ja jatkuvuuden etsintä. Vapaaehtoisia pyritään motivoimaan ja sitouttamaan toimintaansa muun muassa virkistykseen, tuen, koulutuksen ja positiivisen palautteen kautta. (Pessin & Oravasaari 2010, 175–176.) Yeung (2005, 107–108 & 122) on luonut tutkimustensa pohjalta motivaatiota havainnollistavan vapaaehtoistoiminnan timanttimallin (kuva 2). Yeungin tutkimuksessa ilmi tulleet 767 motivaation elementtiä ovat kaikki sijoitettavissa johonkin kuvion kohtaan. Mallin oikealle osoittavat neljä ääripäätä: toiminta, läheisyys, uuden etsintä ja antaminen, kuvaavat itsestä ulospäin suuntautuvaa toimintaa. Vasemmalle osoittavat ääripäät: saaminen, jatkuvuus, etäisyys ja pohdinta, kuvaavat vapaaehtoiseen itseensä suuntautuvaa toimintaa. Nämä neljä ulottuvuutta ovat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa ja ovat myös osittain sisäkkäisiä toimintoja. Ääripäät eivät ole eriarvoisia, joten esimerkiksi saaminen ei ole vapaaehtois-

toiminnassa antamista parempi tai toisinpäin, vaan ne kuvaavat toiminnan yhtä ulottuvuutta. Timanttimalissa on havaittavissa enemmän sosiaalisten kontaktien, auttamishalun, epävirallisen oppimisen ja uusien näkökulmien korostumista aiempiin tutkimuksiin verrattuna. (Mt.)

KUVA 2. Vapaaehtoistoiminnan timanttimali (Yeung 2005, 107)

Erilaiset arvot, elämäkokemukset ja -tilanteet ovat kotimaisten ja kansainvälisten tutkimustuloksien perusteella vapaaehtoistointaan osallistujien motiivien taustalla (Nylund 2008, 28). Vapaaehtoistointaan voi liittyä myös erilaisia elementtejä, joita ovat Yeungin (2005, 105) listauksen mukaan traditionaalisuus, modernius, kollektiivisuus ja yksilöllisyys. Motiivit voivat olla epäitsekkäitä eli altruistisia, jolloin korostuu halukkuus auttaa muita. Motiivit voivat olla myös egoistisia eli itsekkäitä, jolloin itsensä kehittäminen, uusien asioiden oppiminen ja uusiin ihmisiin tutustuminen on tärkeässä roolissa. Usein motiivit ovat sekoitus altruistisia ja egoistisia motiiveja. (Nylund 2008, 28.) Rochester ym. (2010, 124) puolestaan esittelivät Batsonin (2002) määritelmän neljästä eri motiivin elementistä, jossa altruistisen ja egoistisen motiivin lisäksi esiteltiin kollektiiviset (tavoitteena ryhmän hyvinvointi) sekä periaatteelliset (tavoitteena periaatteiden ylläpitäminen) motiivit.

Vapaaehtoisten sitouttamisessa työhönsä on tärkeä hyödyntää kannustavan ohjauksen menetelmää. Menetelmässä korostuu työnantajan aito kiinnostus toimijaa kohtaan, jolloin hänen jaksamistaan tiedustellaan ja häntä kuunnellaan. Työntekijä nähdään myös osana koko yhteisöä ja häntä kiitetään, hänen työpanostaan arvostetaan ja hänen muutosehdotuksiaan kuunnellaan. (Pessi & Oravasaari 2010, 178.) Myös yksi maailman

tunnetuin johtajuuden kehittäjä Peter F. Drucker (2008,178) näkee tärkeänä työntekijöiden kuuntelemisen. Drucker kehottaa yleishyödyllisen yhteisön johtajaa selvittämään työn pääroolissa olevilta henkilöiltä mahdollisia kehitysideoita; mikä toimii ja mikä ei ja onko ongelmiin parannusehdotuksia.

Vapaaehtoisten motivaatioiden ymmärtäminen voi olla avuksi myös rekrytoinnissa. Pelkistetyimmissä käsityksissä nuoret yleensä kiinnostuvat ilmoituksista, joissa korostetaan mahdollisuutta sosiaaliseen verkostoitumiseen ja omien taitojen kehittämiseen. Iäkkäämmät vapaaehtoiset taas etsivät toimintaa, jossa he pääsevät luomaan sosiaalisia kontakteja ja tietävät varmasti olevansa avuksi. Syvemmän käsityksen saamiseksi, motivaatiota täytyy kuitenkin tutkiskella monesta eri näkökulmasta ja teoreettiselta kannalta. (Rochester ym. 2010, 130–131.)

4 TUTKIMUSTEHTÄVÄ, -MENETELMÄT JA AINEISTO

4.1 Tutkimustehtävä

Opinnäytetyöni tehtävänä on kartoittaa Sodankylän Elokuvajuhlien talkootyön kehittämismahdollisuuksia festivaalin eri osa-alueilla. Ideoita ja palautetta selvitän tilaajani pyynnöstä talkoolaisilta itseltään. Kiinnostuksen kohteena on myös talkoolaisten taustatietojen selvittäminen, jotta ymmärrettäisiin paremmin muun muassa mikä heitä motivoi ja miten motivaatiota voitaisiin lisätä. Lopputuloksena on tarkoitus saada konkreettisia kehittämisideoita talkootyön organisointiin sekä kokonaiskuva festivaaleilla työskentelevästä talkoojoukosta.

Tutkimuksen idea tuli harjoitteluni ohjaajalta, joka on myös Sodankylän elokuvajuhlien tuotantopäällikkö. Hänen mukaansa talkoolaisten määrä on kasvanut vuosien saatossa festivaalin palveluiden määrän lisääntyessä. Sodankylän Elokuvajuhlilla vierailee yleisöä noin 18 000- 20 000 henkilöä (Midnight Sun Film Festival 2014a). Festivaalien yleisömäärää rajoittaa Sodankylän kirkonkylän ja sen lähialueen majoitusmahdollisuudet. Majoituskapasiteetti tulee vastaan myös talkoolaisten kanssa ja Sodankylän elokuvajuhlien tuotantoassistentin mukaan maksimimäärä talkoolaisia festivaaleille on noin

250 henkilöä. Halukkaita talkoisiin on joka vuosi ollut enemmän kuin on tarvetta. Kaikille talkoolaisille tarjotaan yöpymispaikka ja ruokailumahdollisuus Kitisenrannan koulun tiloissa. Hektisen festivaalityöskentelyn takia on tärkeää, että talkoolaisilla on mahdollisuus saada vuorokauden aikana hyvät unet ja ravitsevaa ruokaa. Tämä saavutetaan vain, jos talkooryhmät onnistutaan pitämään mahdollisimman pieninä ja tehokkaina työtuntien määrän pysyessä samalla kohtuullisena. Talkoolaiset ovat tärkeä osa festivaalia, joten heidän mielipiteensä ja näkemyksensä oman työnsä kehittämismahdollisuuksista on arvokasta tietoa.

Sodankylän Elokuvajuhlat palkkaa festivaalin ajaksi jokaiselle talkootyöryhmälle yhden tai useamman vastaavan. Vastaavien määrä riippuu työtehtävän laajuudesta, talkoolaisryhmän henkilömäärästä ja tehtävien hektisyydestä. Julisteiden suunnittelu- ja valmistustöistä vastaa esimerkiksi vain yksi vastaava, kun taas lipunmyynnissä tarvitaan kuusi vastaavaa, (myyntipisteitä on neljä ja lippuja myydään vuorokauden ympäri). Yleensä vastaavat ja festivaalin järjestäjät tapaavat vasta muutama päivä ennen festivaalia, mutta vuonna 2014 poikkeuksellisesti palaveri järjestettiin jo muutama kuukausi ennen festivaalia. Tarkoituksena oli selvittää keinoja, miten talkooryhmistä voisi vähentää talkoolaisia. Vapaamuotoinen palaveri järjestettiin epävirallisissa puitteissa ja se oli tunnelmaltaan rento, mikä auttoi negatiivisen asian vastaanottoa ja käsittelyä. Palaverin aikana esitetyt näkemykset perustuivat ryhmävastaavien omiin kokemuksiin aiemmilta vuosilta. Päätin siksi keskittyä vain talkoolaisten näkemyksiin, sillä vastaavien mielipiteitä oli jo kuultu. Tutkimuksen kohteeksi valikoitui lopulta festivaalin vuoden 2014 talkoolaiset, sillä tarkoituksena oli saada ideoita juuri tämän hetkisen talkootoiminnan organisoinnin kehittämiseen.

4.2 Tutkimusmenetelmät ja aineiston analyysitapa

Tämän opinnäytetyön lähtökohtana on selvitys Sodankylän elokuvajuhlien talkootyön kehittämismahdollisuuksista sekä kuvaus talkoolaisten profiilista. Tutkimusongelman ratkaisemiseksi käytettiin sekä laadullisen että määrällisen tutkimusmenetelmän työkaluja. Alasuutarin (2011, 32) mukaan näiden kahden menetelmän erottelun sijaan on tutkimuksen analyysissä mahdollista käyttää molempia keinoja. Laadulliset ja määrälliset menetelmät tulisi oikeastaan nähdä vain työkaluina, joilla päästään rakentamaan paras mahdollinen lopputulos tutkimukselle (Ojasalo ym. 2009, 94).

Tutkimusmetodeina käytettiin lomakekyselyä, haastattelua ja sähköistä kyselylomaketta. Kyselyn ja haastattelun perusajatus on Tuomen ja Saarijärven (2004, 74) mukaan selkeä, sillä selvittääkseen henkilön mielipiteen tai toiminnan lähteen, on yksinkertaisinta kysyä sitä suoraan henkilöltä itseltään. Useiden menetelmien käyttöä samassa tutkimuksessa kutsutaan nimellä metodologinen triangulaatio (Hirsjärvi ym. 2009, 233). Menetelmätriangulaatioksikin kutsutulla menetelmällä on mahdollista saada kattavampi kuva tutkitusta kohteesta, kuin vain yhtä menetelmää hyödyntäen. Tutkimuksen kohteen tarkastelu useammasta näkökulmasta lisää myös tutkimuksen luotettavuutta eli validiutta. (Eskola & Suoranta 2008, 68–68.)

Analysoin aineistoani neljän eri teeman avulla. Alaluvussa 5.1. esittelen talkootyön nykytilanteen Sodankylän Elokuvajuhlilla ja käyn läpi tuotantoassistentin haastattelun sekä Webropol-kyselyn kvantitatiivista materiaalia. Kuvailen muun muassa talkoolaisien rekrytointiprosessia ja motiiveja. Tarkoituksena on muovata kuva Sodankylän elokuvajuhlien talkoolaisien profiilista. Alaluvussa 5.2. esittelen talkoolaisien eri tehtäviä festivaaleilla. Seuraavassa alaluvussa 5.3. esitellään kehittämissideoita talkootoimintaan. Käyn läpi paperisen kyselyn ja muutaman kysymyksen Webropol-kyselystä. Esittelen lomakkeissa esiin tulleet vahvuudet ja puutteet taulukkomuodossa. Tarkoituksena oli löytää konkreettisia kehitysideoita talkootyön organisoimiseen, joita voidaan hyödyntää tulevilla festivaaleilla. Viimeisessä alaluvussa 5.4. analysoin aiemmista alaluvuista saatua materiaalia sekä esittelen omia kehittämissideotuksiani.

4.2.1 Lomakekysely

Lomakekyselyllä oli tarkoitus kerätä vastauksia jokaisesta talkootyön vastuualueryhmästä suurimmaksi osaksi avoimia kysymyksiä käyttäen. Selvityksen kohteena oli erityisesti talkootyön kehittäminen. Hirsjärven ym. mukaan (2009, 201) avoimia kysymyksiä suosivat tutkijat arvioivat, että tällä kysymysmuodolla saadaan vastaajan oma ääni paremmin kuuluviin verrattuna monivalintakysymyksiin. Otannan kooksi määräytyi 72 henkilöä, joka se perustui siihen, että jokaisesta 18 vastuualueryhmästä päädyttiin valitsemaan 4 henkilöä. Kokonaisuudessaan talkoolaisia oli yhteensä 233 henkilöä vuoden 2014 festivaaleilla. Vastuualueryhmien koko vaihtelee eri tehtävissä neljästä hen-

kilöstä neljäänkymmeneenseitsemään. Valintakriteerinä oli, että mahdollisuuksien mukaan kyselyyn vastaavilla talkoolaisilla olisi eri määrä kokemusta festivaalista. Vaihtoehtoina oli ensikertalaisuus, 1-3 vuoden kokemus, 4-6 vuoden kokemus sekä yli 7 vuoden kokemus talkoolaisuudesta Sodankylän elokuvajuhlilla. Tällä kriteerillä oli tarkoitus saada monipuolisempia vastauksia. Kokeneemmat talkoolaiset ovat nähneet työpisteensä toimintaa jo monena vuotena, joten heidän on helpompi huomata toimivat kehitysideat sekä mahdolliset heikkoudet ja vahvuudet toiminnassa. Ensikertalaiset taas huomaavat parhaiten perehdyttämisen ja työpisteen ilmapiirin laadun, sillä heille kaikki on uutta.

Lomakekysely jaettiin festivaalin aikana 10.6.2014 infotilaisuuden jälkeen, jossa olin esittelemässä tutkimustani. Kyselyn jakoivat talkooryhmien vastaavat, joita olin ohjeistanut valintakriteeristä etukäteen. Kyselyn eettisyydestä huolehdin tarjoamalla anonyymiä vastausvaihtoehtoa sekä vapaaehtoisuutta osallistua kyselyyn. Vastaavat tiedustelivat ryhmästään vapaaehtoisia vastaajia ja valitsivat valintakriteerini perusteella mahdollisuuksien mukaan ensikertalaisia ja kokeneempia talkoolaisia. Kyselylomakkeet palautettiin nimettöminä kirjekuoressa valvonnan vastuuryhmän vartioimassa tilassa sijaitsevaan pahvilaatikkoon. Palautuksia otettiin vastaan festivaalin loppuun saakka, vaikka viralliseksi viimeiseksi palautuspäiväksi ilmoitettiin 14.6.2014. Kaikista 74 jaetusta lomakkeesta palautui yhteensä 53, joten vastausprosentti oli noin 72. Paperinen kyselylomake on suomeksi ja englanniksi liitteissä 1 ja 2.

4.2.2 Haastattelu ja sähköinen kyselylomake

Halusin saada tutkimustani varten tietoa Sodankylän elokuvajuhlien talkootoiminnasta. Festivaalin kotisivujen tarkastelemisen lisäksi päätin haastatella Sodankylän elokuvajuhlien talkoolaisten rekrytoinnista vastaavaa tuotantoassistenttia. Haastattelu toteutui 28.5.2014 Elokuvajuhlien Helsingin toimistolla ja sen tyyppiksi muodostui puolistrukturoitu haastattelu eli teemahaastattelu. Ojasalo ym. (2009, 41) suosittelevat teemahaastattelua käytettäväksi silloin, kun tutkimuksen kohteesta ei ennalta tiedetä paljoa ja halutaan tarjota vastaajalle vapaa sana. Suunnittelin haastattelukysymysten rungon etukäteen, mutta haastattelun edetessä tein tarvittaessa tarkentavia kysymyksiä ja muokkasinkin kysymysten rakennetta. Näytin haastateltavalle kysymykset etukäteen, minkä ajattelin tuovan rennon ilmapiirin haastattelulle. Taka-ajatuksenani oli myös, että kysymysten

pohdiskelu etukäteen toisi kattavamman materiaalin minulle vastausten muodossa. Haastattelun kysymykset ovat liitteessä 5.

Festivaalin jälkeen lähetin sähköpostikyselyn Webropol-ohjelman avulla kaikille vuoden 2014 festivaaleilla olleille 233 talkoolaiselle. Webropol-kyselylomake on suomeksi ja englanniksi liitteissä 3 ja 4. Kysely koostui helposti analysoitavaan muotoon muutettavista valinta- ja monivalintakysymyksistä, joilla pyrin kartoittamaan talkoolaiden taustoja. Edellä mainitut kysymykset ovat kvantitatiivisia eli määrällisiä. Valintakysymyksissä vastaaja valitsee annetuista vaihtoehdoista yhden mieleisensä ja monivalintakysymyksissä vaihtoehdoista voi yleensä valita monta. Molemmissa kysymyksissä voi vaihtoehdoksi lisätä myös ”jotain muuta”-vaihtoehdon ja tyhjän tekstikentän, jolloin kysymykset eivät ole liian kahlitsevia. (Ronkainen ym. 2008, 21.) Kyselyn loppuun lisäsin vielä yhden avoimen kysymyksen talkootyön kehittämiseksi, jotta ideoita saataisiin mahdollisimman paljon.

Sähköisen kyselyn vastaajien joukossa saattoi olla myös niitä henkilöitä, jotka olivat vastanneet jo festivaalin aikana jaettavaan kyselylomakkeeseen. Se ei kuitenkaan vääristä tulosta, vaan taustojen kartoittamisen takia tarvitsin mahdollisimman monen talkoolaisen vastaukset. Talkootyön kehittämiseksi kannalta pieni tauko festivaalista teki talkootöissä toimineille varmasti hyvää. Kyselyyn vastasi 233 talkoolaisesta yhteensä 110 henkilöä, joten vastausprosentti oli noin 47.

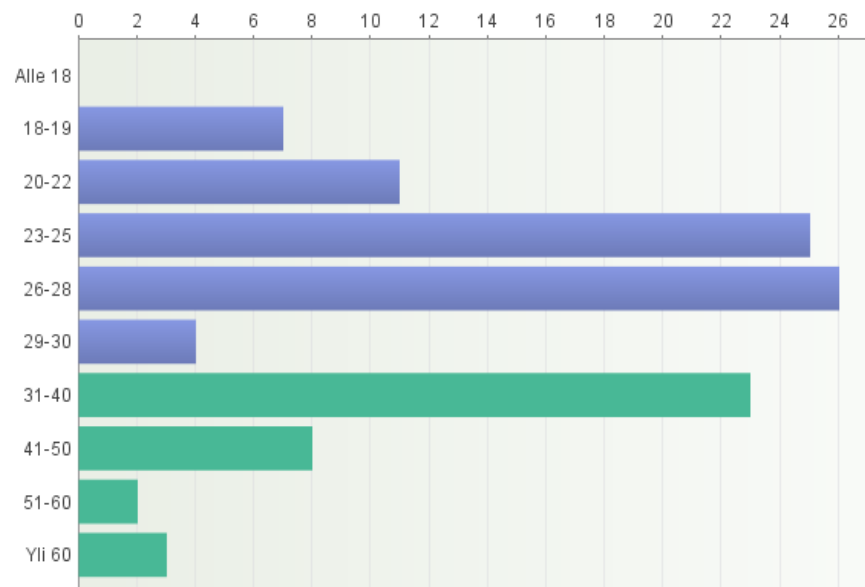
5 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET

5.1 Vapaaehtoisten nykytila Sodankylän Elokuvajuhlilla

Sodankylän Elokuvajuhlien tuotantoassistentti on haastatteluni mukaan rekrytoinut talkoolaisia festivaaleille jo neljän vuoden ajan. Hänen mukaansa festivaaleille hakee talkoolaiseksi Suomesta karkeasti arvioituna 300–400 henkilöä, joista maksimissaan noin 250 pääsee festivaaleille. Ulkomailta hakemuksia tulee noin 60 kappaletta, mutta vain noin 14 henkilöä otetaan töihin kielimuurin takia. Vuonna 2014 festivaalilla oli talkoolaisia yhteensä 247 henkilöä. Tuotantoassistentin mukaan talkoohakemukset käsitellään tulojärjestyksessä, joten mitä aikaisemmin hakee, sitä paremmat mahdollisuudet on

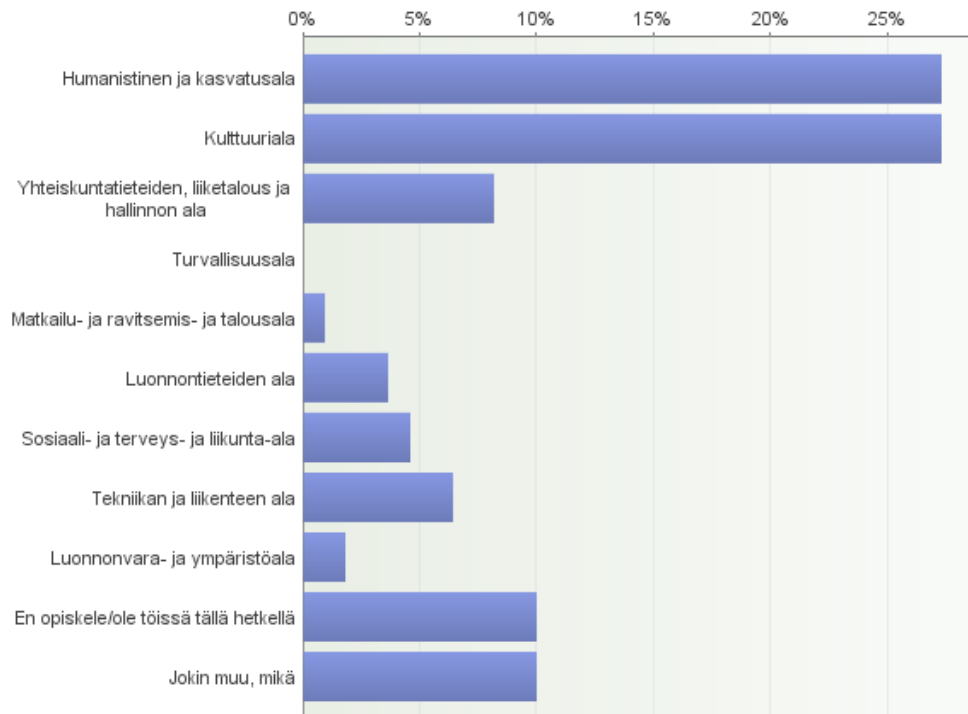
tulla valituksi. Aiempina vuosina mukana olleet talkoolaiset sekä henkilöt, joilla on jostain erikoisosaamista, ovat myös etusijalla tulla valituiksi. Tuotantoassistentti arvioi, että Sodankylän elokuvajuhlien erityinen sijainti näkyy myös talkoolaisten rekrytointiprosessissa. Hän kuvaileekin talkoolaisten rekrytointiprosessia ”aaltoliikkeeksi”, joka elää koko ajan. Hyväksytyksi tulleet joko vahvistavat tai peruuttavat paikkansa kesäkuun lähestyessä ja peruuttaneiden tilalle hyväksytään uusia halukkaita.

Kaikista Sodankylän elokuvajuhlien 233 talkoolaisesta sähköiseen Webropol-kyselyyni vastasi yhteensä 110 henkilöä. Kyselyyn vastanneista noin 59 % oli naisia, 39 % miehiä ja loput eivät halunneet kertoa sukupuoltaan. Ikäjakaumassa on nähtävissä (kuva 3), että suurin osa talkoolaisista oli 23–28-vuotiaita. Mielenkiintoista on, että lähellä kärkisijoja olivat myös 31–40-vuotiaat, joiden puute korostui Iso-Ahon (2011, 19–20) mukaan Tuottaja 2020-hankkeen tiimoilta tehdyssä kyselyssä. Mainittuun kyselyyn saatiin vastauksia 34 tapahtumalta, joiden mukana oli muun muassa kaikki Finlands Festivalin tapahtumat. Tuotantoassistentin mukaan talkoolaisten ikähaitari Sodankylän elokuvajuhlilla on laajentunut viime vuosina. Festivaaleilla on aina ollut kaikenikäisiä ihmisiä, mutta vuonna 2014 vanhimmat olivat syntyneet vuonna 1945 ja nuorimmat vuonna 1997.

KUVA 3. Sodankylän elokuvajuhlien talkoolaisten ikäjakauma 2014 Webropol-kyselyn mukaan

Kyselyyn vastanneista talkoolaisista 46 % oli opiskelijoita ja 32 % työssäkäyviä. Työttömiä oli 12 % ja eläkeläisiä 3 % vastanneista. Talkoolaisista 54 % opiskeli tai työskenteli humanistisella ja kasvatusalalla tai kulttuurialalla (kuva 4). Talkoohakemuksessa mainittujen työkokemusten perusteella tuotantoassistentti listaa, että suurin osa hakijoista on asiakaspalveluammateissa. Festivaaleilla on myös paljon humanisteja, kielenopiskelijoita ja niin sanottuja sekatyöläisiä, joiden monipuolinen työkokemus helpottaa tuotantoassistentin mukaan talkoolaiseksi sijoittamista. Kyselyyn vastanneet olivat kuulleet Sodankylän elokuvajuhlien talkoohausta enimmäkseen (38 %) ystäviensä kautta. Elokuvajuhlien kotisivuilta haun olivat löytäneet 27 % vastanneista ja entiset talkoolaiset olivat houkuttelleet festivaaleille mukaan 20 % vastanneista.

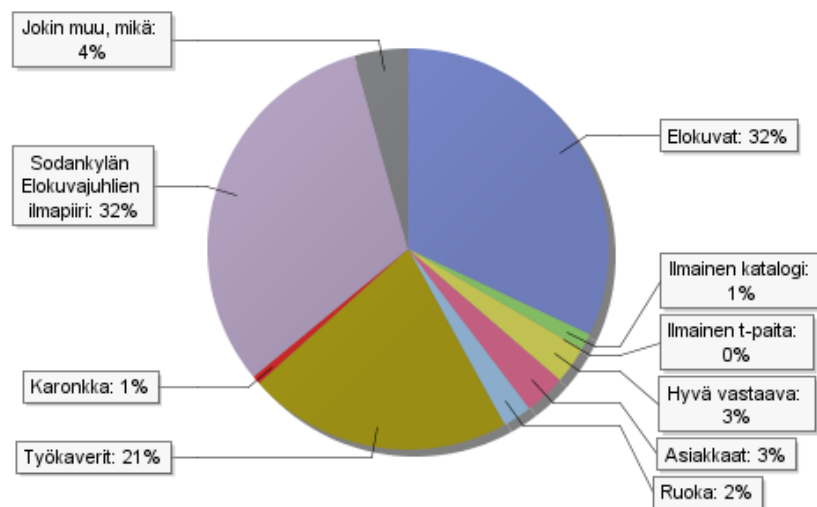

KUVA 4. Sodankylän elokuvajuhlien talkoolaisien toimialat 2014 Webropol-kyselyn mukaan

Tuotantoassistentin mukaan Sodankylän elokuvajuhlilla talkoolaisuus vaatii enemmän sitoutumista kuin kaupunkifestivaaleilla, sillä kyseessä on viiden päivän rupeama korkealla Lapissa. Sodankylään on varta vasten mentävä ja tuotantoassistentin mukaan talkoolaisilta myös odotetaan osallistumista koko festivaalin ajan, eikä vain muutaman työvuoron verran. Kyselyni perusteella määrällisesti suurin osa eli noin 48 % talkoolaisista tulee festivaaleille Uudenmaan maakunnasta. Pirkanmaa on toisena ja sieltä tulee noin 21 % talkoolaisista. Lapista, Pohjois-Pohjanmaalta ja Varsinais-Suomesta tulee

kaikista noin 5-8 %. Perää pitävät 1-4 % määrillä Etelä-Savo, Keski-Pohjanmaa, Keski-Suomi, Pohjanmaa, Pohjois-Savo ja Satakunta. Ulkomailta tulleiden kotimaaksi voidaan kyselyni perusteella listata ainakin Latvia ja Irlanti.

Talkoolaisille tarjotaan festivaalien ajaksi koulumajoitus, ateria kolme kertaa päivässä, ilmainen sisäänpääsy elokuviin vapaa-ajalla sekä festivaalin jälkeen kiitoskaronkka. Pessin ja Oravasaaren tutkimuksen (2010, 176) perusteella toiminnan onnistumisen ja jatkuvuuden kannalta olennaisinta on selvittää, mikä motivoi ja siten sitouttaa vapaaehtoiset työhönsä. Kyselyni perusteella vuoden 2014 talkoolaisista 46 % oli ensimmäistä kertaa mukana Sodankylän elokuvajuhlilla. Festivaalin kokeneempia talkoolaisia, jotka ovat olleet mukana 1-7 vuotta, oli yhteensä 53 % vastanneista. Pyysin Webropol-kyselyyn vastanneita valitsemaan kolme heille tärkeintä motiivia tulla talkoolaiseksi Sodankylän elokuvajuhlille. Ylivoimaisesti eniten talkoolaisia motivoivat ilmaiset elokuvat, Sodankylän elokuvajuhlien ilmapiiri sekä työkaverit (kuva 5). Vuoden 2014 talkoolaisista kyselyni perusteella noin 71,5 % aikoo hakea uudestaan talkoolaiseksi festivaalille ja noin 27,5 % ei vielä osaa sanoa. Vain noin 1 % vastasi kielteisesti.

KUVA 5. Sodankylän elokuvajuhlien talkoolaisten motiivit

5.2 Sodankylän elokuvajuhlien talkoolaisten vastuualueryhmät

Talkoolaiset työskentelevät eri vastualueilla festivaalin aikana ja työpäivän kesto on noin 6 tuntia päivässä. Suurin osa vastanneista eli 87 % piti työtuntien määrää sopivana. Vastaajista 11 % mielestä kuitenkin työpäivä oli liian pitkä. Joissakin vastualueissa

työskennellään vain aamusta iltaan, mutta esimerkiksi valvonnassa, lipunmyynnissä, tekniikassa ja kuljetuksessa on myös yövuoroja. Vastuualueita ovat festivaaliclubi, julisteet, järjestelyt, järjestysmiehet, keittiö, kuljetus, lastenhoito, lipunmyynti, majoitus, oheistuotemyynti/muu myyntityö, pubitelta, salivahti, siivous, tekniikka/av-esitystekniikka, tekniikka/elokuvaprojektorit, tekniikka/äänentoisto, tiedotus/pressitoimisto, tulkkaus, valokuvaus, valvonta ja vierasinfo.

Sodankylän Elokuvajuhlien kotisivuilta löytyy lyhyet kuvailut eri vastuualueiden tehtävistä. Festivaaliclubilla työtehtäviin kuuluu tarjoileminen ja myyntityö. Julistetiimi vastaa informaatio- ja mainosjulisteiden teosta festivaalin eri tapahtumiin, kuten aamukeskusteluihin ja elokuvanäytöksiin. Järjestelyihin kuuluu vierastapahtumien organisointi ja purku ja muut vastaavanlaiset tehtävät. Järjestysmiesten vastuulla on yleisötilojen valvonta. Keittiön tehtäviin kuuluvat staff-keittiön ruuan valmistus, jako ja astioiden tiskaus. Kuljetuksessa huolehditaan vieraiden kyyditsemisestä Sodankylä-Rovaniemi väliä sekä henkilö- ja tavarakuljetuksista oheistapahtumiin. Lastenhoito otetaan käyttöön tarvittaessa, jolloin työtehtäviin kuuluu vieraiden ja työntekijöiden jälkikasvun kaitseminen. Lipunmyynnissä pääsee myymään ja tilittämään elokuvalippuja. Majoituksessa vastuulla on ylläpitää ja siivota kesähotellia sekä palvella hotellin vieraita. Oheistuotemyynnissä tehtävänä on myydä ja tilittää festivaalin tuotteita kuten paitoja, kasseja, ohjelmakirjoja ja postikortteja. Pubiteltalle kuuluu festivaalin aikainen myyntityö teltalla. Salivahtit huolehtivat, että esityspaikoilla ollaan perillä tiedonkulusta ja pysytään aikataulussa. Siivoustiimi koostuu suurimmaksi osaksi ympäri maailmaa tulleista ulkomaalaisista ja he hoitavat esityspaikkojen ja lähiympäristön siisteyden ylläpidon. Av-esitystekniikassa, elokuvaprojektoreissa ja äänentoistossa ollaan teknisen henkilökunnan apuna kyseisissä hommissa. Pressitoimistolla palvellaan median edustajia ja hoidetaan tiedotustyö. Tulkin tehtäviin kuuluu vieraiden ym. tulkkina toimiminen. Valokuvaajat kuvaavat festivaalin eri tapahtumia ja hoitavat kuvankäsittelyn. Valvonnassa vastuualueena on mm. esitysteltan tekniikan ja majoituksen valvonta. Vierasinfossa työskennellään hotellin infopisteellä ja tehtäviin kuuluu mm. informaatiotehtävät, asiakaspalvelu ja juoksevat tehtävät. (Midnight Sun Film Festival 2014b.) Tutkimuksestani jäi pois tulkit, lastenhoito ja äänentoisto, joiden kehittämiseen tilaaja ei nähnyt tarvetta.

Suosituimpia tehtäviä, minne ihmiset hakevat talkoolaiseksi, ovat kyselyni perusteella lipunmyynti (noin 33 %), info (noin 24 %) ja salivahti (noin 23 %). Seuraavaksi tulevat

kuljetustiimi (noin 17 %), oheistuotemyynti (13 %) ja festivaalipubi (10 %). Festivaali pyrkii mahdollisuuksien mukaan tarjoamaan talkoolaisilleen haluamaansa työtä, mutta jokaisen kohdalla se on mahdotonta. Infoon esimerkiksi haki 24 talkoolaista, joista vain 5 henkilöä pääsi kyselyni perusteella haluamaansa työhön. Vastanneista 97 % oli kuitenkin tyytyväinen lopulliseen sijoitukseensa. Talkoolaisten sijoitus perustuu mm. heidän aiempiin talkootehtäviin, työkokemukseen, koulutukseen sekä motivaatioon työskennellä kyseisessä tehtävässä.

5.3 Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen Sodankylän elokuvajuhlilla

Keräsin Sodankylän elokuvajuhlien vuoden 2014 talkoolaisilta konkreettisia kehittämisideoita festivaalin talkootoiminnan organisoimiseen. Kehittämisideoita sai kertoa festivaalin aikana 10.6.–15.6.2014 jaetussa paperisessa kyselylomakkeessa sekä festivaalin jälkeen 1.9.2014 lähetetyssä sähköisessä kyselyssä. Tarkoituksena oli selvittää, voisiko eri työpisteiden toimintaa jotenkin tehostaa tai oliko joissakin vuoroissa esimerkiksi liian vähän työntekijöitä. Tehokkaaseen ja mukavaan talkootyöskentelyyn vaikuttavat myös työtehtäviin perehdyttämisen onnistuneisuus, työtuntien määrä, työilmapiiri sekä hyvä tiedonkulku. Näiden asioiden selvittämisen kautta pyrin löytämään ongelmakohtat toiminnassa.

Yleisellä tasolla talkoolaiset ovat tyytyväisiä työpisteidensä toimintaan. Kyselyyn vastanneista 42 % antaisi omalle vastaavalleen työtehtävien koordinoinnista talkoolaisensa kanssa kouluarvosanaksi 9. Seuraavaksi eniten annettiin arvosanaksi 10 ja 8, joita molempia oli 24 %. Vain 4 % antaisi arvosanaksi 6 tai sitä huonomman numeron. Keskiarvoksi saadaan tällöin 8,7. Kyselyn vastauksissa listatut eri vastuualueiden vahvuudet ja puutteet on listattu taulukkoon (taulukko1.)

Vastuualueryhmä	Vahvuudet	Puutteet
Av-tekniikka	Työtiimin koko 2 hlö tekstityksen syötössä Mukava vastaava	Epäselvä aikataulutus
Festivaaliklubi	Perehdytys	Rankka työ (liian vähän vakituisia työntekijöitä) → lyhemmät työpäivät talkoolaisille

Festivaalipubi	Työpäivät mukavia ja rentoja Talkoolaisten erikoistuminen anniskeluun tai keittiöön oli selkeä	Epäselvä perehdytys Epämääräinen aikataulu Liian vähän kylmäsäilytystiloja, työtasoja sekä liikkumatilaa Puutteellinen viestintä pubiteltan ja keittiön välillä
Info	Selkeä perehdytys Työtehtävälisteraus Kolme vastaavaa -> helppo saada yhteys tarvittaessa	Työtiimin koko -> 1-2 henkilö pois tai hajauttaminen eri työpisteisiin (esim. Jäämerentielle tai Kitisenrannan koululle) Vastaavien epäselvä vastuunjako (kuka on päävastuussa?)
Julistetiimi	Julisteiden tilauslomake Tiimin koko Hyvä ryhmähenki	
Järjestelyt	Mukavat vastaavat	Työnkuva epäselvä Perehdytyksen puute
Järjestyksenvalvonta	Työpäivät rentoja ja mukavia Helposti lähestyttävä vastaava Perehdytys	Työtiimin koko pieni -> 1-2 henkilö lisää (työn tarkkuus kärsii ja vastuu kasvaa) Epäselvät järjestyksenvalvojen etuudet Yhteisten käytäntöjen puute pubiteltan kanssa (esim. alkoholijuomien tarjoiluastiat)
Keittiö	Työpäivät kiireisiä, mutta mukavia Helposti lähestyttävät vastaavat	Epäselvä perehdytys Epäselvä vastuunjako Huonot saksit ja veitset Puutteellinen työnjako Tiedonkulku keittiön sisällä ja eri tiimien välillä
Kuljetustiimi	Tiimin koko Ystävälliset vastaavat Perehdytys	Liian monimutkaiset autot Aikataulukutus -> liian vähän aikaa nukkumiseen ja elokuvien katselemiseen
Lipunmyynti	Työtiimin koko Työpäivät haastavia ja kiireisiä, mutta myös mukavia ja rentoja Perehdytys (kehittämisehdotus: pienryhmissä ohjeet, festivaaleihin liittyvien termien läpikäyminen)	Vastaavien eriävät ohjeet (esim. kiertävän lipunmyyjän rooli) Vastaavien epäselvä vastuunjako (kenelle soittaa ongelmatilanteessa ja kuka on nukkumassa?) Manuaalinen lipunmyynti

Majoitus	Työtiimin koko Työpäivän kesto Mukavat vastaavat Perehdytys	Epätasainen työnjako → joillakin enemmän työtunteja kuin toisilla
Oheistuotemyynti	Selkeä suullinen ja kirjallinen perehdytys Mukava vastaava	Huono kassa Kolikkorenkien puute Iltapäivän inventaarioturha Yövuorossa kylmä (ovet auki)
Salivahti	Rennot ja mukavat työpäivät Vastaavat koko ajan tavoitettavissa Tiimin koko Perehdytys (kehitysehdotuksena: työtehtävien läpikäyminen tai ”näytteleminen” todenkaltaisissa tilanteissa)	Epäselvä käytäntö mitä tehdä, jos elokuvanäytös joudutaan keskeyttämään (esim. viallinen elokuva)
Siivoustiimi	Tiimin koko Hyvä ryhmähenki	Aamuvuoroissa 2 hlö liian vähän Kiireettömissä vuoroissa liikaa työntekijöitä
Tekniikka	Rento ilmapiiri Tiimin koko Selkeä perehdytys	
Tiedotus	Mukavat vastaava Perehdytys Työpäivät rentoja ja mukavia	Epäselvää mikä ero infolla ja pressitoimistolla? (pressitoimisto toimi myös infopisteenä) Tiedonkulku eri vastuualueiden välillä katkeilee
Valokuvaus	Hyvä vastaava Työpäivät kiireisiä, mutta hauskoja	Työtiimin koko pieni → 1-2 hlö lisää (kuvankäsittely vie aikaa)
Valvonta	Hyvä ryhmähenki Selkeä suullinen ja kirjallinen perehdytys Työpäivät rentoja ja mukavia	Vastaavien epäselvä vastuunjako Yleisavainta ei ole talkoolaisilla (varsinkin keittiöön vievä ovi on runsaasti käytössä)

TAULUKKO 1. Sodankylän elokuvajuhlien vastuualueryhmien vahvuudet ja puutteet kyselyn mukaan.

Vapaaehtoistoiminnan organisointia käsittelevissä oppaissa muistutetaan perehdytyksen tärkeydestä. Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:n VETY-hankkeen aikana kootussa oppaassa Vehkasalo ym. (2014, 63) kehottavat toimijoita kertomaan vapaaehtoisille heidän tulevat työtehtävänsä ja miksi niitä tehdään, jotta vapaaehtoisen motivaatio pysyisi yllä. Vertais- ja vapaaehtoistoiminnan kehittämishanke Versovan loppuraportissa Välimäki ja Laimio (2011, 33) käsittelevät myös vapaaehtoisen perehdytyksen merkittävyyttä. Onnistuneen perehdytyksen on huomattu vaikuttavan vapaaehtoisen motiivin kasvamisen lisäksi itsevarmuuteen työtehtävissä sekä oman työpanoksen tärkeyden kokemukseen (mt). Sodankylän elokuvajuhlilla talkoolaiset perehdytetään työtehtäviinsä päivää ennen festivaalin alkua. Info-tilaisuudessa talkoolaisille esitellään festivaalin työryhmä sekä eri talkooryhmien vastaavat. Tilaisuuden jälkeen vastaavat pitävät omille talkoolaisilleen työpisteiden perehdytystilaisuuden. Webropol-kyselyyn vastaajista 83 % oli saanut mielestään tarpeeksi informaatiota perehdytyksessä ja jäljelle jääneet 17 % kokivat informaation jääneen liian vähälle. Kyselylomakkeiden vastauksien perusteella eniten perehdytyksen puutteita koettiin järjestelytiimissä, keittiössä ja festivaalipubissa (taulukko1).

Järjestelytiimistä palautuneissa kyselylomakkeissa mainittiin perehdytystilaisuuden puutteellisuudesta ja siitä, että töihin lähdettiin liian nopeasti.

Muilta ryhmän jäseniltä kyselin työtehtävistä, he olivat olleet aiemmin samassa tehtävässä (itse olen ollut aiemmin toisissa tehtävissä).

Pohjatietoni olivat hyvät. Uutena olisi saattanut kauhistuttaa.

Työnkuvan selkeys sai ristiriitaisia vastauksia talkoolaisilta. Eräät vastaajat kokivat työtehtävien olevan epäselviä joka johti siihen, että neuvoja täytyi kysellä koko ajan. Toiset vastaajat puolestaan kuvailivat työnkuvaa selkeäksi ja muistuttivat, että järjestelytiimin työnkuva on luonteeltaan usein sekava, sillä tilanteet muuttuvat koko ajan.

Festivaalipubin perehdytys koettiin myös epäselväksi. Vastauksissa kuvailtiin perehdytystä sekavaksi ja puutteelliseksi. Erään vastaajan mukaan perusasiat kuten kassakoneenkäyttö, olisi syytä käydä läpi heti alussa. Toisen vastaajan mielestä perehdytyksessä keskityttiin liikaa yleisiin ravintola-alan periaatteisiin, eikä nimenomaan Sodankylän elokuvajuhlien aikaiseen työnkuvaan. Aikataulutusta kuvailtiin myös epämää-

räiseksi, jolloin yövuoro oli merkitty loppuvaksi kello kaksi yöllä, vaikka työpiste suljettiin asiakkailta vasta silloin. Paikan sulkeminen ja siivous jäi vastaajan mukaan tällöin jokaisessa vuorossa ylitöiksi. Kehittämisehdotukseksi listattiinkin paperisten työohjeiden ja aikataulutuksen listaamista.

Olisi hyvä, jos tehtävistä olisi jonkinlainen lista, mistä voisi katsoa, mitä kaikkea pitää tehdä esim. kun teltta avataan aamulla.

Seuraavana vuonna voisi tehdä esimerkiksi yksinkertaisen lukujärjestys aikataulun, josta kaikki näkisivät selkeästi mitä kaikkea pitää tehdä ja missä järjestyksessä.

Pubiteltan ilmapiiri sai ristiriitaista palautetta. Joidenkin mielestä työpisteen ilmapiiri kärsi suuresti epäselvästä perehdytyksestä, kun taas toisten mielestä työilmapiiri oli hyvä ja rento. Muita festivaalipubin työn organisoimiseen liittyviä ideoita oli työpisteen kylmäsäilytystilojen, työtasojen ja liikkumatilan lisääminen. Toinen vastaaja ehdotti pubiteltan ja keittiön viestinnän parantamista radiopuhelimien avulla, jolloin turhaa juoksemista voitaisiin vähentää. Tämän vuoden käytäntö, jossa talkoolaiset erikoistui-
vat joko anniskeluun tai keittiöön nähtiin selkeänä ja toimivana.

Keittiön perehdytyksen ongelmissa korostui vastuunjaon epäselvyys. Palautuneissa vastauslomakkeissa mainittiin epäselvästä perehdytyksestä ja vastuuhenkilön puutteellisista tiedoista.

Vastaava (en tiedä kuka se niistä on...) jonka luulen olevan vastaava oli enemmän pihalla kuin minä.

Vastuujako epäselvä. Olisin kaivannut selkeyttä.

Periaatteessa on, mutta eri lähteillä tuntui olevan eri näkemyksiä siitä mitä pitäisi ja mitä ei pitäisi tehdä.

Vapaaehtoistoiminnassa vastuuhenkilöt ovat tärkeässä asemassa talkootoiminnan onnistumisen kannalta. Kun vastuuhenkilöt on määritelty, tietävät talkoolaiset keneltä pyytää apua ja ohjeistusta tarpeen vaatiessa. Tukeakseen talkoolaisia vastuuhenkilöt tarvitsevat toimintaansa oikeanlaiset resurssit. (Vehkasalo ym. 2014, 61.) Tänä vuonna keittiön vastaavat olivat ensikertalaisia. Kyselyyn vastanneet talkoolaiset kokivatkin, että uudet vastaavat eivät olleet saaneet itse tarpeeksi perehdytystä, jotta olisivat voineet

johtaa työpistettään. Selkeän johtajan puuttuminen aiheutti epätietoisuutta ja sekavuutta. Epäselvyys vaikutti taas myös työilmapiiriin ja muutamalle talkoolaiselle jäikin epämieluisia kokemuksia työpäivästä. Keittiön muun toiminnan tehostamiseksi ehdotettiin muun muassa parempien veitsien ja saksien lisäämistä. Työnjako koettiin myös toimimattomaksi. Aamuvuoroista voisi vastauksien perusteella vähentää talkoolaisia, mutta taas ruuhka-aikoihin ja ruoka-aikojen väliin tiskaukseen ja siistimiseen tarvitsisi enemmän väkeä. Eväsleipien teon organisointia voisi myös tehostaa, jolloin niiden tekoon ei kuluisi useita tunteja. Tiedonkulkuun kaivattiin myös muutoksia. Kehittämistä olisi vastauksien mukaan keittiön sisäisen informaation kulun lisäksi myös muiden tiimien välille, jolloin esimerkiksi kylmiön ja jääkaapin puutokset ja sisällöt olisivat helpommin selvitettävissä.

Talkootoiminnan yleiseen kehittämiseen tuli myös ideoita. Sekä paperisessa kyselyssä että sähköisessä kyselyssä korostui talkoolaisten pyyntö saada tarkempaa tietoa työnkuvasta ja työtehtävistä jo ennen festivaalia. Talkoolaiset kaipaisivat esimerkiksi sähköpostin muodossa lähetettyjä kirjallisia ohjeita ja kuvauksia tulevasta työpisteestään sekä tarvittavasta työvarustuksesta ennen festivaalia. Tämä mahdollistaisi vastaajien mukaan paremman orientoitumisen tuleviin työtehtäviin ja tehostaisi työn aloittamista. Tarkempaa ohjeistusta olisi kaivattu myös festivaalin purkutöihin, sillä monet talkoolaiset olivat epävarmoja heille kuuluvista tehtävistä ja se vei tehoja toiminnasta. Koordinoinnin puute johti vastaajien mukaan siihen, että talkoolaisia lähti paikalta luullen, että kaikki työ oli jo tehty ja vain osa jäi ahkeroimaan. Eräässä vastauksessa kehoitettiin järjestäjiä hyödyntämään innokkaiden talkoolaisten apua myös ennen festivaalia. Talkoolaisia tulee paikalle jo pari päivää ennen festivaalia, jolloin järjestelyissä auttamisesta kiinnostuneille voisi esimerkiksi sopia kokoontumispaikan, josta apureita voisi tarpeen tullen hakea. Tässä on nähtävissä viitteitä Rochesternin ym. (2010, 150) havaintoihin, että vapaaehtoiset todella haluavat tulla ohjatuiksi. Vapaaehtoisille on tärkeää, että organisaatio ohjaa heitä toimintaan, jossa he voivat tehdä parhaimman ja tehokaimman työpanoksensa (mt).

5.4 Johtopäätökset

Tämän tutkimuksen perusteella Sodankylän elokuvajuhlien talkoolaiset ovat enimmäkseen 23–40 vuoden ikäisiä naisia. Enemmistöjen tarkastelun lisäksi on myös hyvä kiinnittää huomiota ikäjakauman laajuuteen, sillä talkoolaisten ikähaitari oli 18-vuotiaista yli 60-vuoden ikäisiin. Vertailtaessa kyselyn eri ikäryhmiä ja listattuja motiiveja, ei ole nähtävissä huomattavia eroavaisuuksia. Suurimmalle osalle vastaajista ilmaiset elokuvat, työkaverit ja Sodankylän elokuvajuhlien ilmapiiri ovat kolme tärkeintä motiivia tulla festivaaleille. Tämä tulos eroaa aiempien tutkimusten tuloksista, joissa eri ikäryhmien motiiveissa korostui eri elementit. Yeungin (2001, 51) tutkimuksessa 15–24-vuotiaiden motiiveissa korostui sosiaaliset kontakti ja yhdessä toimiminen, kun taas yli 50-vuotiaille tärkeintä oli toiminnan aatteellisuus ja ideologisuus. Rochester ym. (2010, 128) esittelivät Lown ym. (2007) tutkimuksen tuloksia, jossa 16–24 vuotiaita motivoi vapaaehtoistoiminnan työelämää varten tuomat hyödyt ja yli 65-vuotiaiden osallistumisen taustalla taas olivat runsas vapaa-aika ja toiminnan yhteys elämäntilanteeseen. Sodankylän elokuvajuhlien talkoolaisten listaamissa kolmessa motiivissa on nähtävissä myös toinen mielenkiintoinen asia. Elokuvat ovat ainoa vastaavien valitsema aineellinen hyvitys, jonka festivaali talkoolaisilleen tarjoaa. Muita hyvityksiä ovat muun muassa ruokailu, t-paita, majoitus sekä festivaalin jälkeen järjestettävä karonkka. Nämä eivät kuitenkaan vastauksien perusteella motivoi yhtä paljon kuin aineettomat hyvitykset: Sodankylän elokuvajuhlien ilmapiiri sekä työkaverit.

Kyselyn tuloksissa korostuu myös talkoolaisten vahva sitoutuminen festivaalia kohtaan. Talkoolaisista noin 95 % tulee muualta kuin Lapin alueelta. Suurin osa talkoolaisista matkustaa Sodankylään Etelä-Suomesta saakka Uudenmaan maakunnasta ja toiseksi eniten tulee Pirkanmaan maakunnasta. Festivaali ei korvaa talkoolaisille matkakuluja. Sodankylä ei ole ohikulkumatkalla, vaan ihmiset todella omistavat aikansa viiden päivän ajaksi festivaalille ja ovat valmiita maksamaan matkakulut päästäkseen paikalle. Sitoutumisen voimakkuus näkyy myös osallistumisaktiivisuudessa. Kyselyyn vastanneista yli puolet eli noin 53 % talkoolaisista oli osallistunut aikaisempinakin vuosina Sodankylän elokuvajuhliin talkoolaisena. Jopa 27 % oli ollut mukana neljästä vuodesta yli seitsemään vuoteen.

Kehitysideoista tärkeimmäksi nousi perehdyttämisen onnistuminen. Hyvä ohjeistus oli yhteydessä työilmapiiriin lisäksi koko talkoolaiskokemukseen. Rochesterin ym. (2010, 139) mukaan Locke kollegoineen (2003) on löytänyt tutkimuksissaan konkreettisia tekijöitä, jotka vaikuttavat negatiivisesti vapaaehtoisen sitoutumiseen työhönsä. Näitä ovat puutteellinen ohjaus, huono tiedonvälitys, koulutuksen puute, vapaaehtoisen kokemus arvostuksen puutteesta, keho työllistäminen sekä liiallinen sitouttaminen ajallisesti (mt). Perehdyttämisen lisäksi korostui johtajan ja vastaavan tärkeys toimipisteessä. Niistä koituneet ongelmat johtivat yleensä taas huonoon ilmapiiriin ja talkoolasten turhautumiseen työhönsä. Kyselyissä tuli ilmi myös paljon pienempiä kehitysideoita, jotka kaikki on hyvä ottaa huomioon toiminnan kehittämisessä tulevaisuudessa.

Suurin osa talkoolaisista oli kuullut Sodankylän elokuvajuhlien talkoohausta kaveriltaan tai entiseltä talkoolaiselta. Tässä on nähtävissä, kuinka tärkeää on saada talkoolaiset todella nauttimaan toiminnastaan. Huonon kokemuksen saanut talkoolainen ei varmasti mainostaisi paikasta ystävilleen tai ei ainakaan tekisi sitä positiivisessa mielessä. Tässä voi aika kiteyttävästi huomata, että Sodankylän elokuvajuhlien talkootoiminta on kokonaisuudessaan toimivaa ja onnistunutta, sillä siitä kiertää ihmisten keskuudessa hyvä sana.

Kyselyn perusteella vuoden 2014 vastuualueryhmät ovat sopivan kokoisia. Ainoastaan lipunmyynnistä voisi mahdollisesti tulevaisuudessa vähentää talkoolaisia. Se vaatisi kuitenkin siirtymistä manuaalisesta lipunmyynnistä sähköiseen järjestelmään. Sodankylän elokuvajuhlien tuotantopäällikön mukaan sähköisen järjestelmän käyttöönotto on kuitenkin mahdotonta ennenkuin Sodankylän kunnan ja sitä myöten myös Kitisenrannan koulun alueelle on saatavissa moitteeton internet-yhteys. Tällä hetkellä se ei ole tarpeeksi luotettava, joten manuaalinen lipunmyynti on ainoa keino.

Talkoolaiset toivoivat saavansa etukäteen tarkat ohjeet tulevasta työnkuvastaan ja varustuksistaan, mutta tämäkin on hieman hankala toteuttaa. Kuten luvussa 5.1 mainittiin, tuotantoassistentin mukaan osa talkoopisteiden työntekijöistä vahvistuvat vasta muutama päivä ennen festivaalia. Peruutuksia tulee paljon ja talkoolaisia täytyy mahdollisuuksien mukaan sijoittaa uudestaan. Vastuualueryhmien henkilöt voivat vaihtua vielä jopa festivaalin aikana. Pohdiskelin tähän ongelmaan ratkaisuksi yleisen talkootyön oppaan suunnittelua. Oppaassa voisi olla tarkemmat kuvaukset jokaisesta vastuualueesta,

vinkejä yleiseen varustukseen ja ohjeita festivaalin aloitukseen ja lopetukseen. Vastuualueiden kuvaukset helpottaisivat talkoolaista sisäistämään tulevat tehtävät, vaikka työpiste yllättäen vaihtuisikin. Yleisen varustuksen vinkeissä voisi olla muistilistamainen luettelo tavaroista, joita festivaaleilla tullaan tarvitsemaan. Listalle voisi lisätä ainakin patjan, lämpimän vaatetuksen, hyttysmyrkyt ja hyvät työkengät, jotka eivät ole liukkaat esimerkiksi keittiötyössä. Festivaalin aloituksen ohjeissa voisi olla maininta, missä on kokoontumispaikka talkoolaisille, jotka haluavat olla mukana alkujärjestelyissä. Eräässä vastauksessa kehoitettiin hyödyntämään talkoolaisten motivaatiota jo aloitusvaiheessa, joten näin saataisiin toiminnasta kiinnostuneet koottua yhteen. Loppujärjestelyistä voisi myös antaa yleisiä ohjeita jo etukäteen mahdollisuuksien mukaan. Tämä nopeuttaisi toimintaa ja parantaisi tietoisuutta.

6 POHDINTA

Sodankylän Elokuvajuhlat houkuttelee joka kesä parisataa talkoolaista Lapin maisemiin. Festivaali on tullut tunnetuksi ainutlaatuisesta tunnelmastaan ja ”Sodankylän henki” tunnetaan jo ympäri maailmaa. Festivaalin järjestäjille on jäänyt hyvä kuva talkootoiminnan organisoimisen onnistumisesta, sillä festivaali on vuosi vuodelta pyörinyt moitteettomasti ja talkoolaiset ovat hakeutuneet vuosittain uudelleen töihin. Pienet ongelmat eivät ole vielä koskaan päässeet kasvamaan, vaan niihin pyritty puututtumaan heti niiden ilmetessä. Talkoolaisille on myös pyritty järjestämään mahdollisimman mukavat oltavat ja kiinnostavia tehtäviä sekä sopivissa määrin vastuuta. Myös talkoolaisien ikä- ja sukupuolijakaumaan on valinnassa pyritty kiinnittämään huomiota niin, että talkooyhteisö olisi mahdollisimman moniulotteinen ja laaja, jossa kaikki tuntisivat kuuluvansa ja haluavansa kuulua joukkoon. Palautetta on kerätty monena vuotena, mutta se on määrältään jäänyt hyvin pieneksi. Talkoolaiset ovat avainasemassa eri työpisteiden toimivuuden kannalta, joten heidän näkemyksensä toiminnan mahdollisista vahvuuksista ja heikkouksista ovat tärkeitä tietoja koko festivaalin onnistumisen kannalta. Tämä opinnäytetyö tähtäsi konkreettisten kehitysideoihin löytämiseen talkootoiminnan organisointiin sekä maalaamaan kuvan festivaalin talkoolaisten profiilista.

Talkoolaiset olivat vastauksissaan rohkeita ja osasivat selkeästi määritellä esiin tulleisiin ongelmiin ratkaisuja. Suuren vastaajajoukon myötä talkoolaisten profiilistakin sai hyvän kuvan. Täten voi todeta, että opinnäytetyön molemmat tavoitteet saavutettiin.

Kehittämisideat ovat kaikki helposti toteutettavissa, joten Sodankylän elokuvajuhlien järjestäjien on halutessaan helppo tehdä tarvittavia muutoksia. Talkoolaisten profiilin ja motiivien tarkastelusta taas on varmasti hyötyä muun muassa rekrytoinnissa ja työhön sitouttamisessa.

Tutkimuksen tulokset eivät ole suoranaisesti yleistettävissä muihin organisaatioihin, sillä tutkimukseni keskittyi ainoastaan Sodankylän elokuvajuhlien talkootoimintaan. Tuloksien luotettavuus on kuitenkin hyvä Sodankylän elokuvajuhlien toiminnan arvioimisessa vastauslomakkeiden korkean palautusmäärän ansiosta. Webropol-kyselyn vastausprosentti oli noin 47 ja paperisen kyselylomakkeen noin 72. Yksittäisenkin talkoolaisen näkemys mahdollisista kehitysideoista oli tärkeä, jotta toimintaan saataisiin uusia innovatiivisia ratkaisuja. Jokaisen talkoolaisen vastaus oli myös oleellinen profiilin luomisessa. Tutkimuksesta on kuitenkin mahdollista löytää osittain yleistettävissä olevia piirteitä. Perehdytyksen puutteellisuudesta ilmentyvät ongelmat ja johdon epäselvyys ovat monissa festivaalioppaissa ja vapaaehtoistyön tutkimuksissa käsiteltyjä asioita.

Alaluvussa 5.4. ehdottamani talkootyön oppaan suunnittelu ja toteutus on yksi jatkotoimenpide, johon voisi tulevaisuudessa panostaa. Toisen jatkotutkimuksen voisi suunnata Sodankylän elokuvajuhlien asiakkaille. Nyt kun talkoolaisten näkemykset ovat selvillä ja toimintaa voidaan kehittää, olisi mielenkiintoista kuulla myös asiakkaiden näkemyksiä festivaalin toteutuksesta. Festivaalilla on erityisiä piirteitä sijaintinsa lisäksi myös elokuvien näytöspaikoissa ja toimintatavoissa esimerkiksi manuaalisessa lipunmyynnissä. Mahdollisuuksien mukaan monet asiat tehdään käsin ilman viimeisintä tekniikkaa. Olisi mielenkiintoista kartoittaa asiakkaiden näkemyksiä näiden ”kotikutoisten” piirteiden toimivuudesta. Kaipaavatko asiakkaat modernimpaa ilmettä vai onko festivaali juuri näiden erikoispiirteidensä ansiosta heidän suosiossaan? Arvostavatko asiakkaat samaa kuin esimerkiksi festivaalijohtaja Peter von Bagh, joka koki Sodankylän elokuvajuhlien erityistehtäväksi elokuvan esittämisen perinteisen filmin muodossa?

Sodankylän elokuvajuhlat ovat olleet viime aikoina otsikoissa sekä positiivisessa, että hieman surullisessakin mielessä. Festivaalijohtajana alusta asti toiminut Peter von Bagh menehtyi 17.9.2014, mikä oli suuri menetys Sodankylän elokuvajuhlien lisäksi koko Suomen elokuva-alalle. Sodankylän elokuvajuhlien kotisivuilla olevassa julkaisussa

kerrotaan ensi kesänä 30-vuotis juhliaan viettävän festivaalin jatkavan von Baghin jättämän perinnön ja toiveiden mukaisesti kohti tulevien vuosien tapahtumia (Midnight Sun Film Festival 2014c). Hiljattain positiivisempaa uutisena julkaistiin myös tieto, että Finlands Festivals on valinnut Sodankylän elokuvajuhlat vuoden 2015 festivaaliksi. Perusteina oli muun muassa, että ”festivaali on koko historiansa ajan tarjonnut mahdollisuuden uppoutua yhteen taidemuotoon, sen nykyisyyteen ja historiaan”. (Helsingin Sanomat 2014.)

LÄHTEET

Alasuutari, Pertti 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. Tampere: Vastapaino.

Drucker, Peter F. 2008. Voittoa tavoittelemattoman organisaation johtaminen. Helsinki: Talentum.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere, Vastapaino.

Euroopan Komissio 2014. WWW-dokumentti. http://ec.europa.eu/news/employment/110106_fi.htm. Päivitetty 18.8.2014. Luettu 11.9.2014.

Finlands Festivals 2014. Tilastot. Festivaalien käyntimäärät 2013. PDF-dokumentti. <http://www.festivals.fi/wp-content/uploads/2014/02/FF-k%C3%A4yntitilasto-20131.pdf>. Päivitetty 3.3.2014. Luettu 9.10.2014.

Halonen, Katri 2010. Kulttuuri kokoaa. Kulttuuritapahtumien muuttuvat verkostot. Teoksessa Björkvist, Leena; Halonen, Katri Hero (toim), Laura-Maija; Iso-Aho, Juha & Uotila, Pekka 2012. Tuottaja 2020. Kurkistuksia kulttuurituottajan tulevaisuuteen. Metropolian ammattikorkeakoulu. Kulttuuri ja luova ala. Tuottaja 2020- hankkeen loppuraportti.

Harju, Aaro 2003. Yhteisellä asialla. Kansalaisitoiminta ja sen haasteet. Kansanvalistusseura.

Harju, Aaro 2005. Kansalaisyhteiskunta vapaaehtoistoiminnan innoittajana. Teoksessa Nylund, Maria & Yeung, Anne Birgitta (toim.). Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 58–80.

Harju, Aaro 2010. Puheenvuoro kansalaisyhteiskunnan tulevaisuudesta. Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAF ry.

Helsingin Sanomat 2014. Sodankylän elokuvajuhlat valittiin vuoden festivaaliksi. Kulttuuri. WWW-dokumentti. <http://www.hs.fi/kulttuuri/a1412821768462?jako=41a84a910ca4d010c92ca2bc93813b9f&ref=fb-share>. Päivitetty 9.10.2014. Luettu 15.10.2014.

Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Iso-Aho, Juha 2011. Kulttuuri kutsuu. Vapaaehtoiset tapahtumien voimavarana ja hengenluojina. Teoksessa Björkvist, Leena; Halonen, Katri (toim.), Hero, Laura-Maija; Iso-Aho, Juha & Uotila, Pekka 2012. Tuottaja 2020. Kurkistuksia kulttuurituottajan tulevaisuuteen. Helsinki: Metropolian ammattikorkeakoulu. Kulttuuri ja luova ala. Tuottaja 2020- hankkeen loppuraportti.

Kainulainen, Kimmo 2004. Elämyksistä elinkeinoja. Kulttuuritapahtumien paikallistaloudelliset merkitykset maaseutukunnille ja kaupungeille. Helsingin yliopisto. Maa-seudun tutkimus- ja koulutuskeskus. PDF-dokumentti. <http://www.helsinki.fi/ruralia/julkaisut/pdf/Julkaisuja2.pdf>. Julkaistu 2004. Luettu 13.10.2014.

Kauhanen, Juhani; Juurakko, Arto & Kauhanen, Ville 2002. Yleisötapahtumien suunnittelu ja toteutus. Helsinki: WSOY

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta 2013. Oikeusministeriö. Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan toimintasuunnitelma 2012–2016. PDF-dokumentti. http://www.oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/1369640101233/Files/NETTI_PDF_KANE_toimintasuunnitelma_low.pdf. Helsinki: Edita Prima Oy. Päivitetty 27.5.2013. Luettu 12.9.2014.

Kierrätyskeskus 2014. Hankkeet. Menneet hankkeet. Vapaaehtoistyöhanke VETY. WWW-dokumentti. http://www.kierratyskeskus.fi/yritys/hankkeet/vapaaehtoistyohanke_vety. Päivitetty 6.10.2014. Luettu 2.11.2014

Kirves, Antti 2007. Talkootyö kannattelee Sodankylän elokuvajuhlia. Taloussanomien WWW-dokumentti. <http://www.taloussanomien.fi/palvelut/2007/06/13/talkootyo-kannattelee-sodankylan-elokuvajuhlia/200714766/12>. WWW-dokumentti. Päivitetty 13.6.2007. Luettu 12.10.2014.

Laimio, Anne & Välimäki, Sari 2011. Vapaaehtoistoiminta kehittyi. Keski-Suomen Sosiaaliturvayhdistys. PDF-dokumentti. http://www.jyvaskyla.fi/instance/prime_product_julkaisu/jyvaskyla/embeds/jyvaskylawwwstructure/62412_Vapehttoim_KEHITTYI.pdf. Päivitetty 2009. Luettu 5.9.2014.

Leiponen, Kauko 1987. Kansa talkoissa. Helsinki: Kirjayhtymä.

Nylund Marianne 2008. Vapaaehtoisuuden arvot ja motiivit. Teoksessa Hakkarainen, Outi & Kontinen, Tiina (toim.) Vapaaehtoisuus kehitysyhteistyössä. Helsinki: Kepa ry. PDF-dokumentti. <http://www.kepa.fi/tiedostot/julkaisut/vapaaehtoisuus.pdf>. Päivitetty 2008. Luettu 19.11.2014.

Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta 2005. Vapaaehtoisuuden anti, arvot ja osallisuus murroksessa. Teoksessa Nylund, Maria & Yeung, Anne Birgitta (toim.) Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 13–38.

Matthies, Aila-Leena 2008. Kansalaisosallistuminen ja yhteisöllisyys eurooppalaisen hyvinvointipolitiikan murroksessa. Teoksessa Roivainen, Irene; Nylund, Marianne; Korkiamäki, Riikka & Raitakari, Suvi (toim.) 2008. Yhteisöt ja sosiaalityö. Kansalaisen vai asiakkaan asialla? Jyväskylä: PS-kustannus, 61–79.

Midnight Sun Film Festival 2014a. Historia. WWW-dokumentti. <http://www.msfilmfestival.fi/index.php/fi-FI/historia>. Luettu 5.9.2014.

Midnight Sun Film Festival 2014b. Talkoolaiset. WWW-dokumentti. <http://www.msfilmfestival.fi/index.php/fi-FI/talkoolaiset>. Luettu 5.9.2014.

Midnight Sun Film Festival 2014c. Etusivu. WWW-dokumentti. <http://www.msfilmfestival.fi/index.php/fi-FI/>. Päivitetty 26.9.2014. Luettu 15.11.2014

Männikkö, Pirita 2009. Sodankylän elokuvajuhlien projektipäällikkö on kasvanut festivaalin kanssa. Suomen kuvalehti. WWW-dokumentti. <http://suomenkuvalehti.fi/jutut/kulttuuri/sodankylan-elokuvajuhlien-projektipaallikko-on-kasvanut-festivaalin-kanssa>. Päivitetty 10.6.2009. Luettu 12.10.2014.

Ojasalo, Katri; Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2009. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki, WSOYpro Oy.

Patentti- ja rekisterihallitus 2014. Yhdistysrekisteri. WWW-dokumentti. <http://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri.html>. Päivitetty 10.10.2014. Luettu 15.10.2014.

Pessi, Anne Birgitta & Oravasaari Tomi 2010. Kansalaisjärjestötoiminnan ytimessä. Tutkimus RAY:n avustamien sosiaali- ja terveystieteiden vapaaehtoistoiminnasta. Avustustoiminnan raportteja 23. PDF-dokumentti. <http://www.kansalaisareena.fi/RAYraportti23.pdf>. Päivitetty 2010. Luettu 5.9.2014.

Piela, Mikko 1986. Ihmisiä suviyössä. Teoksessa Von Bagh, Peter; Tammi, Eero; Timonen, Lauri & Toiviainen, Sakari (toim.) 2010. Filmihullu. Vuodet 1978–1988. Helsinki: Like, 207–212.

Raitaranta, Kirsi 2007. Elokuva festivaalien Helsinki. Teoksessa Silvanto, Satu (toim.) Festivaalien Helsinki. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus. Helsingin kaupungin kulttuuriasiainkeskus, 68–73.

Rochester, Colin; Paine, Angela Ellis; Howlett, Steven & Zimbeck, Meta 2010. Volunteering and Society in the 21st Century. Iso-Britannia: Palgrave Macmillan.

Ronkainen, Suvi; Mertala, Sirpa & Karjalainen, Anne 2008. Kvalitatiivisuus, kvantitatiivisuus ja sähköinen kyselytutkimus. Teoksessa Ronkainen, Suvi & Karjalainen, Anne (toim.) Sähköä kyselyyn! Web-kysely tutkimuksessa ja tiedonkeruussa. Rovaniemi: Lapin yliopisto. Menetelmätieteiden laitoksen tutkimuksia 1, 17–30.

Sademies, Jenni 2013. Kierrätyskeskus. Hankkeet. Vapaaehtoistyöhanke VETY. Materiaalit ja julkaisut. PDF-dokumentti. http://www.kierratyskeskus.fi/files/8674/Vapaaehtoistoiminnan_lainsaadanto_ja_verotus_VETY.pdf. Powerpoint-esitys. Päivitetty 13.11.2013. Luettu 24.9.2014.

Seppo, Maija 2013. Kansalaisyhteiskunta nyt. Selvitys suomalaisen kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksistä, tilasta ja asemasta. Helsinki: Kepa ry. WWW-dokumentti. <http://www.kepa.fi/tiedostot/julkaisut/kansalaisyhteiskunta-nyt-final.pdf>. Päivitetty 2013. Luettu 29.8.2013.

Silvanto, Satu 2007. Pääsylipunrepijästä infovastaavaksi. Erään festivaalivapaaehtoisen tarina. Teoksessa Silvanto, Satu (toim.). Festivaalien Helsinki. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus. Helsingin kaupungin kulttuuriasiainkeskus, 150–151.

Silius, Raimo 2011. Alussa oli elokuva. 1970-2010. Tampereen kansainväliset lyhytelokuvajuhlat.

Silvanto, Satu 2007. Tervetuloa kaupunkifestivaaleille! Urbaanin festivaalikulttuurin nousu. Teoksessa Silvanto, Satu (toim.). Festivaalien Helsinki. Helsingin kaupungin tietokeskus. Helsingin kaupungin kulttuuriasiainkeskus, 9-15.

Stranius, Leo & Laaksonen, Lasse 2011. Verkkovaikuttamista 2010-luvulla. Selvitys verkossa pääosin tai kokonaan tapahtuvan yhdistystoiminnan mahdollistamisesta. Helsinki: Edita Prima Oy. PDF-dokumentti. http://oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/012011verkkovaikuttamista2010-luvulla.selvitysverkossapaaosintaikokonaantapahtuvanyhdistystoiminnan-mahdollistamisesta/Files/01_2010_Verkkovaikuttamista_2010-luvulla_60s.pdf. Päivitetty 2011. Luettu 1.10.2014.

Sundqvist, Janne 2014. Von Bagh Sodankylässä: Cannes ei ole filmifestivaali. Yle-uutiset. Kulttuuri. WWW-dokumentti. http://yle.fi/uutiset/von_bagh_sodankylassa_cannes_ei_ole_filmifestivaali/7295914?ref=leiki-uu. Julkaistu 12.6.2014. Luettu 13.10.2014.

Suomen Elokuvasäätiö 2014. Tilastot ja tutkimukset. Vuositilastot. Elokuvuvuosi 2013. PDF-dokumentti. http://ses.fi/fileadmin/dokumentit/Elokuvuvuosi_2013.pdf. Päivitetty 2014. Luettu 2.9.2014.

Valkonen, Kaija & Markku 1994. Yhtä juhlaa. Finlands Festivals. Helsinki: Otava

Vehkasalo, Veera; Kostiainen, Aino; Lilja, Hanna; Kaila, Katja (toim.); Londesborough, Sally; Sademies, Jenni; Nikodin, Johanna; Mantere, Noora & Iranta, Sanna 2014. Onnistunut vapaaehtoistoiminta. Opas toiminnan kehittäjälle. PDF-dokumentti. http://www.kansalaisareena.fi/Onnistunut_vapaaehtoistoiminta_opas_VETY_web.pdf. Päivitetty 19.10.2014. Luettu 22.10.2014.

Verohallinto 2014a. Syventävät vero-ohjeet. Talkootyö. WWW-dokumentti. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Verotusohje_yleishyodyllisille_yhteisoil\(33125\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Verotusohje_yleishyodyllisille_yhteisoil(33125)). Päivitetty 26.6.2014. Luettu 16.11.2014

Verohallinto 2014b. Syventävät vero-ohjeet. Yleishyödyllinen yhteisö WWW-dokumentti. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Verotusohje_yleishyodyllisille_yhteisoil\(33125\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Verotusohje_yleishyodyllisille_yhteisoil(33125)). Päivitetty 26.6.2014. Luettu 15.9.2014.

Vilka, Hanna 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi.

Von Bagh, Peter 2010. Sodankylä Ikuisesti. Helsinki: WSOY.

Yeung, Anne Birgitta 2002. Vapaaehtoistoiminta osana kansalaisyhteiskuntaa – ihanteita vai todellisuutta? Tutkimus suomalaisten asennoitumisesta ja osallistumisesta vapaaehtoistoimintaan. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY Ry.

Yeung, Anne Birgitta 2005. Tutkimustyökaluja vapaaehtoisuuden mysteeriiin. Teoksessa Nylund, Maria & Yeung, Anne Birgitta (toim.). Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 83–103.

Yeung, Anne Birgitta 2005. Vapaaehtoistoiminnan timantti. Miten mallintaa motivaatiota? Teoksessa Nylund, Maria & Yeung, Anne Birgitta (toim.). Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 104–125.

**TUTKIMUS SODANKYLÄN ELOKUVAJUHLIEN TALKOOTYÖN
KEHITTÄMISEKSI**

Tämä kysely liittyy Sodankylän Elokuvajuhlat Ry:n tilaamaan opinnäytetyöhön Mikkelin ammattikorkeakoulussa. Kyselyn tekijänä on ammattikorkeakoulun opiskelija Marika Laiho.

Kyselyn tavoitteena on saada ideoita oman vapaaehtoistyön vastualueesi työn kehittämiseksi. Kyselyyn valitaan jokaisesta 18 eri vastualueesta neljä henkilöä, joilla on kaikilla eri mittaisia kokemuksia Sodankylän Elokuvajuhlilta. Kyselyyn vastanneita pyydetään palauttamaan lomake Marika Laihon nimellä varustetussa kirjekuoressa valvomoon viimeistään lauantaina 14.6.2014. Valvomossa on laatikko palautusta varten. Kyselylomakkeet arkistoidaan tutkimuksen teon jälkeen nimettöminä Sodankylän Elokuvajuhlat Ry:n tiloihin.

Tutkimukseni on tarkoitus valmistua viimeistään joulukuussa 2014. Valmis tutkimus on sen jälkeen luettavissa Theseus-palvelussa osoitteesta www.theseus.fi Yhteystietoni löydät kyselyn lopusta.

1. Montako vuotta olet ollut mukana Sodankylän Elokuvajuhlilla? Rastita oikea vaihtoehto.

_____ ensimmäistä kertaa
_____ 1-3 vuotta
_____ 4-6 vuotta
_____ yli 7 vuotta

2. Millä vastuualueella olet töissä tänä vuonna? Rastita oikea vaihtoehto.

_____ järjestelyt
_____ lipunmyynti
_____ valokuvaus
_____ kuljetustiimi
_____ julistetiimi
_____ tiedotus
_____ oheistuotemyynti (kamat)

_____ tekniikka
_____ av-tekniikka
_____ järjestysmies
_____ majoitus
_____ salivahti
_____ festivaaliklubi

_____ siivoustiimi
_____ valvonta
_____ info
_____ keittiö
_____ pubi

3. Mitä kuuluu työtehtäviisi?

4. Onko työnkuvasi selkeä? Rastita oikea vaihtoehto ja perustele valintasi.

____ kyllä

____ ei

perustelut:

5. Koetko olosi itsevarmaksi talkootehtävissäsi festivaaleilla? Rastita oikea vaihtoehto ja perustele valintasi.

____ kyllä

____ en

perustelut:

6. Saitko mielestäsi tarpeeksi informaatiota vastaavaltasi koulutustilaisuudessa? Rastita oikea vaihtoehto ja perustele valintasi.

____ kyllä

____ en

perustelut:

- 7. Onko sinun helppo kysyä apua talkootehtävien vastaavaltasi tarvittaessa? Rastita oikea vaihtoehto ja perustelee valintasi.**

____ kyllä

____ ei

perustelut:

- 8. Onko tiedonkulku mielestäsi toimivaa eri vastualueiden välillä? Rastita oikea vaihtoehto ja perustelee valintasi.**

____ kyllä

____ ei

perustelut:

- 9. Miten pystyt hyödyntämään omaa osaamistasi talkootyössäsi?**

10. Millä adjektiiveilla kuvailisit työpäivääsi? Voit valita maksimissaan 3 eri vaihtoehtoa. Rastita valintasi.

_____rento

_____mukava

_____kiireinen

_____stressaava

_____tylsä

_____hauska

_____liian lyhyt

_____haastava

_____liian pitkä

jokin muu, mikä? _____

11. Onko sinulla tarpeeksi vapaa-aikaa festivaaleilla? Rastita oikea vaihtoehto.

_____kyllä

_____ei

12. Mitä teet vapaa-aikanasi festivaaleilla?

13. Mitkä ovat mielestäsi 3 tärkeintä motivaattoria tulla elokuvajuhlille talokoolaiseksi? Rastita oheisesta listasta valintasi.

_____ Elokuvajuhlien ilmapiiri

_____ ilmainen katalogi

_____ ruoka

_____ hyvä vastaava

_____ asiakkaat

_____ karonkka

_____ elokuvat

_____ työkaverit

_____ ilmainen t-paita

_____ jokin muu, mikä? _____

Paperinen kyselylomake suomeksi

14. Voisiko työiimistäsi vähentää talkoolaisia? Rastita oikea vaihtoehto ja perustele valintasi.

_____kyllä

_____ei

perustelut:

15. Miten voisit tehostaa työtäsi omassa työpisteessäsi festivaaleilla?

16. Mistä sait tiedon festivaalien talkoohausta. Rastita valintasi.

_____kaverilta

_____facebookista

_____entiseltä talkoolaiselta

_____koulun tai työpaikan kautta

_____elokuvajuhlien kotisivuilta

jostain muualta, mistä?_____

17. Mikä sai sinut tulemaan festivaaleille ensimmäisen kerran?

18. Mikä on ollut tähän mennessä festivaalien paras kokemuksesi?

19. Onko festivaaleilla ollut tähän mennessä jokin epämieluisa kokemus?

Kerro siitä.

**20. Mikä saa sinut palaamaan uudestaan talkoolaiseksi Sodankylän Elokuva-
juhlille?**

KIITOS VASTAUKSISTASI! ☺

Minuun voi ottaa yhteyttä kyselyyni liittyvissä tiedusteluissa.

Festareiden ajan minut saa kiinni numerosta 040 3735510 .

A STUDY ABOUT HOW TO ENHANCE THE VOLUNTARY WORK IN
MIDSUMMER NIGHT'S FILMFESTIVAL

This inquiry is related to a thesis in Mikkeli University of Applied sciences ordered by Sodankylän Elokuvajuhlat ry. The maker of this survey is a Mikkeli University of Applied sciences student Marika Laiho.

The goal of this survey is to get ideas from you as a voluntary worker on how to enhance the work in your area of responsibility in the festival. Four people are chosen from all of the 18 teams that are responsible of different areas in the festival. The people chosen for this survey must have different amount of experience about the festival. The survey is asked to be returned nameless to the festival office during the festival but at the latest on Saturday 7th of June 2014. There is a return box for the surveys in the festival office. After the thesis is finished the surveys will be archived to the Sodankylän Elokuvajuhlat ry's premises.

The thesis is scheduled to be finished at the latest of December 2014 when it can be found on the website www.theseus.fi. My contacts can be found at the end of this form.

1. How many years have you been involved in the Midsummer night's festival? Cross the right option.

☐ first time	☐ 4-6 years
☐ 1-3 years	☐ over 7 years

2. On what area of responsibility do you work this year? Cross the right option.

☐ organising	☐ technics	☐ cleaning team
☐ ticket sale	☐ av-technics	☐ surveillance
☐ spinoff sales	☐ security officer	☐ info point
☐ transport	☐ accommodations	☐ kitchen
☐ poster team	☐ hall guard	☐ pub
☐ publicity	☐ festival club	☐ photographing

3. What are your tasks?

4. Is your job description clear? Cross the right option and argument your choice.

_____yes

_____no.

Argumentation:

5. Do you feel confident in your voluntary work in the festival? Cross the right option and argument your choice.

_____yes

_____no.

Argumentation:

6. Did you get enough information from your team leader during the training situation? Cross the right option and argument your choice.

_____yes

_____no.

Argumentation:

- 7. Would you have wished for some kind of info package already before the festival about your upcoming tasks? Cross the right option and argument your choice.**

_____yes

_____no.

Argumentation:

- 8. Is it easy to ask help from your team leader when needed? Cross the right option and argument your choice.**

_____yes

_____no.

Argumentation:

9. Is the communication between the different voluntary worker teams good? Cross the right option and argument your choice.

_____yes

_____no.

Argumentation:

10. How can you benefit from your own know-how in your festival work?

11. Which adjectives would you use to describe your normal work day in the festival? Choose maximum of three choices from the list below. Cross your choice.

_____relaxed

_____nice

_____busy

_____stressful

_____boring

_____fun

_____too short

_____challenging

_____too long

something else, what? _____

12. Do you have enough free time during the festival? Cross the right option.

_____yes

_____no

Paperinen kyselylomake englanniksi

13. What do you do in your free time in the festival?

14. What are the 3 most important motivators for you to come to this festival to work as a volunteer? Choose from the list below.

☐ the atmosphere of the film festival	☐ a free festival catalogue
☐ a good team leader	☐ the customers
☐ a free festival t-shirt	☐ the other team members
☐ the after party	☐ the food
☐ the movies	
☐ something else, what? _____	

15. Could the amount of members on your work team be diminished? Cross the right option and argument your choice.

yes

no.

Argumentation:

16. How could you enhance your work in your workstation?

17. Where did you get the information about the voluntary work ad from?

_____ a friend	_____ Facebook
_____ a former voluntary worker	_____ through School or job
_____ the film festival´s website	
_____ somewhere else, where? _____	

18. What made you come to the festival for the first time?

19. What has been the best experience in the festival so far?

20. What has been a little disappointing experience in the festival so far?

21. What makes you return to the festival again?

Thank you for the answers! ☺

You can contact me if you have inquiries related to this survey.

You can reach me from this number during the festival 040 3735510

.

Webropol-kysely**1. Sukupuoli**

Nainen/Mies/en halua kertoa

2. Mihin seuraavista ikäryhmistä kuulut? Rasti oikea vaihtoehto.

_____ 18-19	_____ 26-28	_____ 41-50
_____ 20-22	_____ 29-30	_____ 51-60
_____ 23-25	_____ 31-40	_____ yli 60

3. Maakunta, jonka alueella asut? Rastita oikea vaihtoehto.

_____ Ahvenanmaa	_____ Keski-Suomi	_____ Pohjois-Savo
_____ Etelä-Karjala	_____ Kymenlaakso	_____ Päijät-Häme
_____ Etelä-Pohjanmaa	_____ Lappi	_____ Satakunta
_____ Etelä-Savo	_____ Pirkanmaa	_____ Uusimaa
_____ Kainuu	_____ Pohjanmaa	_____ Varsinais-Suomi
_____ Kanta-Häme	_____ Pohjois-Karjala	jokin muu, mikä? _____
_____ Keski-Pohjanmaa	_____ Pohjois-Pohjanmaa	

4. Ala, jota opiekelet tai jolla työskentelet? Rasti oikea vaihtoehto.

_____ humanistinen ja kasvatusala

_____ kulttuuriala

_____ yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala

_____ turvallisuusala

_____ matkailu-, ravitsemis- ja talousala

_____ luonnontieteiden ala

_____ sosiaali-, terveys- ja liikuntala.

_____ tekniikan ja liikenteen ala

_____ luonnonvara- ja ympäristöala

_____ en opiskele/ole töissä tällä hetkellä

jokin muu, mikä? _____

Webropol-kyselylomake suomeksi

5. Mikä on elämäntilanteesi tällä hetkellä? Rastita oikea vaihtoehto.

_____ opiskelija _____ työtön _____ eläkeläinen
 _____ työssäkäyvä _____ koti-isä/äiti jokin muu, mikä? _____

6. Montako vuotta olet ollut mukana Sodankylän elokuvajuhlilla? Rastita oikea vaihtoehto.

_____ ensimmäistä kertaa _____ 4-7 vuotta
 _____ 1-3 vuotta _____ yli 7 vuotta

7. Mistä sait tiedon festivaalien talkoohausta? Rastia oikea vaihtoehto.

_____ kaverilta _____ facebookista
 _____ entiseltä talkoolaiselta _____ koulun tai työpaikan kautta
 _____ elokuvajuhlien kotisivuilta jostain muualta, mistä? _____

8. Millä vastualueella olit töissä tänä vuonna? Rastita oikea vaihtoehto.

_____ järjestelyt _____ tekniikka _____ siivoustiimi
 _____ lipunmyynti _____ av-tekniikka _____ valvonta
 _____ oheistuotemyynti (kamat) _____ järjestysmies _____ info
 _____ kuljetustiimi _____ majoitus _____ keittiö
 _____ julistetiimi _____ salivahti _____ pubi
 _____ tiedotus _____ festivaaliclubi _____ valokuvaus

9. Mille vastualueelle haitt ensisijaisesti töihin tänä vuonna? Rastita oikea vaihtoehto.

_____ järjestelyt _____ tekniikka _____ siivoustiimi
 _____ lipunmyynti _____ av-tekniikka _____ valvonta
 _____ oheistuotemyynti (kamat) _____ järjestysmies _____ info
 _____ kuljetustiimi _____ majoitus _____ keittiö
 _____ julistetiimi _____ salivahti _____ pubi
 _____ tiedotus _____ festivaaliclubi _____ valokuvaus

10. Olitko tyytyväinen sijoitukseesi? kyllä en**11. Millainen tunne sinulle jäi työtuntien määrästä?** liikaa sopivasti liian vähän en osaa sanoa**12. Saitko riittävästi tietoa työkuvastasi perehdytyksessä?**

Kyllä/EN

13. Mitkä ovat mielestäsi 3 tärkeintä motivaattoria tulla elokuvajuhlille talkoolaiseksi? Valitse oheisesta listasta elokuvat ilmainen katalogi hyvä vastaava asiakkaat ruoka työkaverit karonkka Sodankylän Elokuvajuhlien ilmapiiri ilmainen t-paita jokin muu, mikä? _____**14. Aiotko hakea talkoolaiseksi Sodankylä Elokuvajuhlille ensi vuonna?** kyllä, sillä kokemus oli hyvä kyllä, jos vain elämäntilanne sallii en osaa sanoa en, vaikka kokemus olikin hyvä en, sillä kokemus oli huono**15. Paljonko antaisit kouluarvosanaksi omalle vastaavallesi (4-10) Sodankylän Elokuvajuhlien aikaisesta koordinoinnista talkoolaisten kanssa?**

4-10

16. Miten kehittäisit talkootyön ohjeistamista ja tehostamista omassa tiimissäsi Sodankylän elokuvajuhlilla?

AVOIN KYSYMYS

Webropol-kyselylomake englanniksi

Webropol-survey

1. Your gender

Female, Male, I don't want to tell

2. What is your age group? Please check the right option from below

☐ 18-19	☐ 26-28	☐ 41-50
☐ 20-22	☐ 29-30	☐ 51-60
☐ 23-25	☐ 31-40	☐ over 60

3. Maakunta, jonka alueella asut? Rastita oikea vaihtoehto.

☐ Ahvenanmaa	☐ Keski-Suomi	☐ Pohjois-Savo
☐ Etelä-Karjala	☐ Kymenlaakso	☐ Päijät-Häme
☐ Etelä-Pohjanmaa	☐ Lappi	☐ Satakunta
☐ Etelä-Savo	☐ Pirkanmaa	☐ Uusimaa
☐ Kainuu	☐ Pohjanmaa	☐ Varsinais-Suomi
☐ Kanta-Häme	☐ Pohjois-Karjala	something else, what? _____
☐ Keski-Pohjanmaa	☐ Pohjois-Pohjanmaa	

4. Check the province where you live in Finland. Choose the last option if you are not from Finland and write down your home country.

Humanities and Education

Cultural Field

Social Sciences, Business and Administration

Public Safety

Tourism and Hospitality and Services Management

Natural Sciences

Social Affairs and Health and Sports

Technology and Transport

Natural Resources and the Environment

I don't work or study at the moment

something else, what? _____

Webropol-kyselylomake englanniksi

5. What is your life situation at the moment? Please check the right option.

☐ A student	☐ Unemployed
☐ Working	☐ Pensioner
☐ Househusband/housewife	Something else, what? _____

6. How many years have you been involved in Midnight Sun Film Festival? Please check the right option

☐ this is the first time	☐ 4-7 years
☐ 1-3 years	☐ over 7 years

7. Where did you get the information about the voluntary work in the festival? Please check the right option/options.

☐ A friend	☐ Facebook
☐ A former voluntary worker	☐ A school or work place
☐ The Film Festival's homepage	Something else, what? _____

8. On what area of responsibility did you work this year in the festival? Please check the right option.

☐ organising	☐ technics	☐ cleaning
☐ ticket sale	☐ av-technics	☐ surveillance
☐ spinoff sales	☐ security officer	☐ info point
☐ transport	☐ accommodations	☐ kitchen
☐ poster team	☐ hall guard	☐ pub
☐ publicity	☐ festival club	☐ photographing

Webropol-kyselylomake englanniksi

9. To what area of responsibility did you apply for this year? Please check the right option/options.

☐ organising	☐ technics	☐ cleaning
☐ ticket sale	☐ av-technics	☐ surveillance
☐ spinoff sales	☐ security officer	☐ info point
☐ transport	☐ accommodations	☐ kitchen
☐ poster team	☐ hall guard	☐ pub
☐ publicity	☐ festival club	☐ photographing

10. Were you satisfied with your placement?

Yes/No.

11. What kind of feeling did you get from the amount of working hours?

- too much
- suitable
- too few
- I can't say

12. Did you get enough information about your job description in the introduction?

Yes/No

13. What do you think are the 3 most important motivators to come and work as volunteer in the Midnight Sun Film Festival? Please choose from the list below.

☐ the films	☐ a free festival katalog
☐ a free t-shirt	☐ a good team leader
☐ the food	☐ the customers
☐ the after party	☐ the atmosphere of the Film Festival
☐ the other volunteers	☐ something else, what? _____

Webropol-kyselylomake englanniksi

14. Are you going to apply for a voluntary worker to the Film Festival also next year?

Yes/No/I can't say

15. What would be the a school grade (4-10) to your team leader on how he/she coordinated the work with you voluntary workers throughout the festival?

4-10

16. How would you develop and increase the effectiveness of voluntary work instructing in your own work team in the Film Festival?

open question

Talkoovastaavan haastattelu

28.5.2014

Haastattelu opinnäytetyötä varten
”Talkootyön kehitys Sodankylän elokuvajuhlilla”

Haastattelija: Marika Laiho

Haastateltava: Sodankylän elokuvajuhlien tuotantoassistentti

1. Kauanko olet ollut talkoovastaavana Sodankylän Elokuvajuhlilla?
2. Montako vuotta sinulla on kokemusta talkoovastaavan työstä?
3. Paljonko Sodankylän Elokuvajuhlille hakee talkoolaisia Suomesta ja ulkomailta?
4. Paljonko talkoolaisia otetaan festivaaleille?
5. Paljonko talkoolaisia haki tänä vuonna (2014) festivaaleille ja paljonko hyväksyttiin?
6. Miten talkoolaiskuviot/tilanne ovat muuttuneet vuosien varrella?
7. Onko muutos mielestäsi mennyt parempaan vai huonompaan suuntaan?
8. Mitkä ovat talkoolaisen valintakriteerit?
9. Hakeeko festivaaleille paljon samoja henkilöitä uudestaan ja vaikuttaako se valituksi pääsemiseen?
10. Millaisen kuvan olet saanut Sodankylän Elokuvajuhlien talkoolaisista (ikäkauma, ammatti, luonne...)?
11. Minkä luulet olevan syy siihen, että ihmiset haluavat tulla uudelleen talkoolaisiksi festivaaleille?
12. Mikä houkuttelee talkoolaisia festivaaleille myös ulkomailta?
13. Mikä on mielestäsi talkootyössä oleellisinta?